

הראל פנסיה וגמל בע"מ

דוח הדירקטוריון

30 ביוני 2019

תוכן עניינים

2.....	מצב עסקי החברה המנהלת, תוצאות פעילותה והונה העצמי	.1
4.....	היקף הנכסים המנוהלים על ידי החברה המנהלת	.2
5.....	מידע מרוכז אודות קופות הגמל וקרנות הפנסיה	.3
20.....	הוראות דין	.4
22.....	התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של החברה	.5
26.....	מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות החברה המנהלת ובסביבתה העסקית	.6
27.....	תיאור האסטרטגיה העסקית של החברה ויעדיה העיקריים	.7
27.....	נושאים שאליהם הפנה רואה החשבון את תשומת הלב	.8
28.....	בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח	.9

דוח דירקטוריון

הראל פנסיה וגמל בע"מ

דוח הדירקטוריון לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019 (להלן: "תקופת הדוח"), מבטא את השינויים העיקריים במצב עסקי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן: "החברה" או "החברה המנהלת") בתקופה זו, והוא נערך בהתחשב בכך שבידי הקורא גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנת 2018 אשר אושר לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 25 במרס 2019.

דוח הדירקטוריון כולל גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי ודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה שקיימת בחברה במועד הדו"ח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה, נכון למועד הדו"ח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על ידי הופעת מילים כגון: "החברה/הקבוצה מעריכה", "החברה/הקבוצה סבורה", "החברה/הקבוצה צפויה" וכו', אך ייתכן כי מידע צופה פני עתיד יופיע גם בניסוחים אחרים. החברה אינה מתחייבת למסור עדכונים לגבי שינויים שיחולו באשר למידע צופה פני עתיד.

1. מצב עסקי החברה המנהלת, תוצאות פעילותה והונה העצמי

1.1 מצב כספי

שיעור השינוי לעומת סוף שנה קודמת	ליום 31 בדצמבר		ליום 30 ביוני		
	2018	2018	2018	2019	
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
4.7	16,342	16,907	17,109	נכסים בלתי מוחשיים	
(0.3)	231,465	227,946	230,748	הוצאות רכישה נדחות	
9.0	175,179	141,342	190,955	השקעות פיננסיות	
97.6	14,177	26,815	28,011	מזומנים ושווי מזומנים	
(63.4)	35,301	28,594	12,915	נכסים אחרים	
1.5	472,464	441,604	479,738	סה"כ נכסים	
5.5	391,321	370,532	412,886	הון	
(17.6)	81,143	71,072	66,852	התחייבויות	
1.5	472,464	441,604	479,738	סך כל ההון וההתחייבויות	

סך הנכסים בדוח על המצב הכספי של החברה ליום 30 ביוני 2019 הסתכמו ל-479,738 אלפי ש"ח, לעומת 472,464 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, גידול של כ-1.5%. הגידול נובע בעיקרו מגידול בסעיפי השקעות פיננסיות ומזומנים ושווי מזומנים.

ההון ליום 30 ביוני 2019 הסתכם ל-412,886 אלפי ש"ח בהשוואה ל-391,321 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, גידול של כ-5.5%. הגידול בהון נובע מרווח לתקופה בסך של 18,518 אלפי ש"ח, ומגידול בקרן הון בסך של 3,047 אלפי ש"ח.

נכון ליום 30 ביוני 2019, החברה עומדת בדרישות ההון המזערי הנדרש מחברות מנהלות של קופות גמל וקרנות פנסיה, כפי שנקבע בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012 ובהנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "הממונה").

1.2 רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		
	2018	2019	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
418,811	204,151	217,481	דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו
17,249	8,603	9,171	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
2,531	1,367	1,869	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
438,591	214,121	228,521	סך כל ההכנסות
145,521	70,890	73,662	עמלות והוצאות שיווק
222,416	109,765	124,600	הנהלה וכלליות
3,651	2,064	2,845	הוצאות אחרות
6	8	-	הוצאות מימון
371,594	182,727	201,107	סך כל ההוצאות
66,997	31,394	27,414	רווח לפני מסים על הכנסה
(24,000)	(10,399)	(8,896)	מסים על הכנסה
42,997	20,995	18,518	רווח נקי
(1,987)	(774)	3,047	רווח (הפסד) כולל אחר
41,010	20,221	21,565	רווח לשנה

בתקופת הדוח הסתכמו ההכנסות מדמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה (לא כולל דמי ניהול בגין קופות בבעלות הביטוח) לסך של כ-217,481 אלפי ש"ח בהשוואה לכ-204,151 אלפי ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ-7%. הגידול בדמי הניהול, בתקופת הדוח לעומת תקופה מקבילה אשתקד, נבע מגידול בהכנסות דמי הניהול כתוצאה מגידול בדמי הגמולים ובנכסים המנוהלים הממוצעים בקיזוז קיטון בדמי הניהול ממתן הנחות ומשחיקת שיעורי דמי הניהול.

הכנסות דמי ניהול מקרנות פנסיה בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-157,220 אלפי ש"ח.

הכנסות דמי ניהול מקופות גמל בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-60,261 אלפי ש"ח.

הכנסות דמי ניהול בתחום קופות גמל לחיסכון, לתגמולים ואישיות לפיצויים הסתכמו לסך של כ-21,897 אלפי ש"ח והיוו כ-36% מסך ההכנסות מקופות גמל. הכנסות מדמי ניהול בתחום קרנות השתלמות הסתכמו לסך של כ-37,035 אלפי ש"ח והיוו כ-62% מסך הכנסות קופות הגמל. הכנסות מקופות גמל אחרות (מרכזיות לפיצויים, דמי מחלה ופנסיה תקציבית) הסתכמו לסך של כ-1,329 אלפי ש"ח והיוו כ-2% מסך הכנסות דמי ניהול קופות הגמל בחברה.

הוצאות עמלות, שיווק והוצאות הנהלה וכלליות עלו בשיעור של כ-10% לעומת תקופה מקבילה אשתקד.

בנוגע לנזילות ומקורות מימון - עיקר הכנסות החברה נובעות מדמי ניהול מקרנות פנסיה, קופות גמל וקרנות השתלמות.

2. היקף הנכסים המנוהלים על ידי החברה המנהלת

להלן פירוט היקף הנכסים, נטו, המנוהלים על ידי החברה עבור קרנות הפנסיה וקופות הגמל, נכון ליום 30 ביוני 2019 ו-2018 וליום 31 בדצמבר 2018.

היקף נכסים, נטו (אלפי ש"ח)			
ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 30 ביוני 2018	ליום 30 ביוני 2019	
			קרנות פנסיה:
59,577,599	57,106,089	66,676,222	הראל פנסיה
1,012,422	942,444	1,179,689	הראל פנסיה כללית
			קופות גמל:
21,155,692	21,244,673	22,295,377	הראל קופת גמל
-	-	1,676,966	קופת גמל דיסקונט
261,220	220,052	315,544	הראל גמל להשקעה
444,342	352,858	599,377	הראל גמל השקעה לילד
2,930	3,290	3	הראל גמל IRA
1,855	1,756	2,191	קופת גמל למשרתי הקבע בצה"ל
11,388,240	10,869,405	12,465,962	הראל קרן השתלמות
432,827	383,322	430,988	הראל גמל לפיצויים
190,399	195,690	192,861	הראל פרופיל אישי למעסיק
18,583	18,453	20,111	הראל קופה לפנסיה תקציבית
47,338	48,750	50,364	הראל דקל קופת גמל לדמי מחלה
94,533,447	91,386,782	105,905,655	סה"כ נכסים

3. מידע מרוכז אודות קופות הגמל וקרנות הפנסיה

3.1. מידע ונתונים לפי סוג קופות

להלן מידע ונתונים לפי סוגי קרנות וקופות לגבי קרנות וקופות בניהול החברה ל-30 ביוני 2019:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
						מקיפה	כללית	
מספר עמיתים**:								
913,875	69	200,335	2,910	127,703	70,378	13,800	498,680	פעילים
853,087	1,590	10,817	2,847	148,219	317,007	26,400	346,207	לא פעילים
30						-	30	מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:
9						-	9	זקנה
63						-	63	נכות
								שארים
3,180						288	2,892	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
1,373						5	1,368	זקנה
2,214						68	2,146	נכות
								שארים
1,436						162	1,274	מקבלי קצבה - פנסיונרים:
592						8	584	זקנה
251						60	191	נכות
								שארים
9,148						591	8,557	סה"כ מקבלי קצבה
1,776,110	1,659	211,152	5,757	275,922	387,385	40,791	853,444	סה"כ מספר עמיתים

נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח):								
66,503,374	14,643	573,615	91,888	5,978,377	3,753,303	757,070	55,334,478	פעילים
35,730,156	679,681	25,762	223,656	6,487,585	20,221,234	309,654	7,782,584	לא פעילים
5,116						-	5,116	מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:
4,657						-	4,657	זקנה
16,101						-	16,101	נכות
								שארים
809,302						70,049	739,253	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
796,586						7,024	789,562	זקנה
890,582						8,823	881,759	נכות
								שארים
392,300						16,211	376,089	מקבלי קצבה - פנסיונרים:
602,579						8,862	593,717	זקנה
154,902						1,996	152,906	נכות
								שארים
3,672,125						112,965	3,559,160	סה"כ מקבלי קצבה
105,905,655	694,324	599,377	315,544	12,465,962	23,974,537	1,179,689	66,676,222	סה"כ נכסים מנוהלים, נטו

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
						מקיפה	כללית	
נתונים תוצאתיים (באלפי ש"ח):								
842,390	7	5,387	6,075	164,180	34,904	52,874	578,963	דמי גמולים משונתים עבור מצטרפים חדשים
5,607,640	930	124,270	49,439	745,875	468,203	118,827	4,100,096	תקבולים מדמי גמולים
382,351	121	36,815	33,671	37,270	269,484	4,990		תקבולים מדמי גמולים חד פעמיים
1,993,178	18,228	35	-	433,309	518,949	16,493	1,006,164	העברות צבירה לקופה
2,593,914	12,443	443	-	339,394	623,120	34,085	1,584,429	העברות צבירה מהקופה
תשלומים:								
1,496,288	31,657	1,322	13,874	450,365	486,195	4,478	508,397	פדיונות
281	-	-	-	-	-	281	-	אחרים***
תשלומים לזכאים קיימים לפנסיה:								
227						-	227	פנסיית זקנה
124						-	124	פנסיית נכות
540						-	540	פנסיית שארים
תשלומים למקבלי קצבה קיימים:								
25,325						2,324	23,001	פנסיית זקנה
43,945						133	43,812	פנסיית נכות
24,441						220	24,221	פנסיית שארים
תשלומים לפנסיונרים:								
10,743						330	10,413	פנסיית זקנה
29,569						225	29,344	פנסיית נכות
2,832						110	2,722	פנסיית שארים
1,634,315	31,657	1,322	13,874	450,365	486,195	8,101	642,801	סה"כ תשלומים
6,311,387	39,186	32,495	18,759	688,169	1,241,264	74,127	4,217,387	עודף הכנסות על הוצאות לתקופה
דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח):								
180,980	2,030	595	988	43,898	69,994	1,969	61,506	פעילים ולא פעילים
8,350						336	8,014	מקבלי קצבה
189,330	2,030	595	988	43,898	69,994	2,305	69,520	סה"כ
86,474					1,079	1,376	84,019	דמי ניהול שנגבו מהפקדות (באלפי ש"ח):
שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (במונחים שנתיים, באחוזים):								
	0.04	0.23	0.68	0.77	0.63	0.32	0.17	פעילים
	0.59	0.23	0.66	0.69	0.58	0.56	0.42	לא פעילים
						0.60	0.50	מקבלי קצבה
					0.24	1.15	2.06	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מהפקדות (באחוזים):
שיעור עודף (גירעון) אקטוארי (באחוזים):								
						(0.06)	(0.01)	מבוטחים
						-	(0.01)	זכאים קיימים לפנסיה
						(0.06)	0.41	מקבלי קצבה קיימים
						0.61	(0.01)	פנסיונרים

* כולל קופה מרכזית לפיצויים, קופה מרכזית לפיצויים רב מסלולית, קופה מרכזית לפנסיה תקציבית וקופה לדמי מחלה.
 ** בקרנות פנסיה מספר עמיתים ובקופות גמל מספר חשבונות העמיתים.
 *** בגין מבטח משנה.

להלן מידע בדבר עמיתים לא פעילים ל-30 ביוני 2019:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
					כללית	מקיפה	
חשבונות מנותקי קשר:							
44,057	80	235	2,295	25,057	120	16,270	מספר חשבונות
450,666	1,855	602	24,016	261,306	1,747	161,141	נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
1,045	6	-	107	637	4	290	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
	0.70	-	0.89	0.49	0.47	0.37	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**
חשבונות לא פעילים ביתרה של עד 8,000 ש"ח							
				68,128			מספר חשבונות
				133,112			נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
				550			דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
				0.83			שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**

* כולל קופה מרכזית לפיצויים וקופה לדמי מחלה.

** שיעור דמי הניהול מוצג במונחים שנתיים וכולל גם חלקים בשנה שבהם לא חלה על העמית ההגדרה "עמית שהקשר עמו נותק" (על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב-2012).

להלן מידע ונתונים לפי סוגי קרנות וקופות לגבי קרנות וקופות ל-30 ביוני 2018:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
						מקיפה	כללית	
מספר עמיתים**:								
886,195	73	189,772	2,339	118,997	71,226	12,523	491,265	פעילים
816,254	1,611	8,688	1,950	132,504	298,601	23,147	349,753	לא פעילים
30						-	30	מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:
10						-	10	זקנה
64						-	64	נכות שארים
3,217						296	2,921	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
1,578						11	1,567	זקנה
2,093						68	2,025	נכות שארים
290						27	263	מקבלי קצבה-פנסיונרים:
62						-	62	זקנה
30						2	28	נכות שארים
7,374						404	6,970	סה"כ מקבלי קצבה
1,709,823	1,684	198,460	4,289	251,501	369,827	36,074	847,988	סה"כ מספר עמיתים
נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח):								
57,936,721	14,859	339,279	64,697	5,375,327	4,012,091	595,172	47,535,296	פעילים
30,650,279	631,356	13,579	155,355	5,494,078	17,237,628	253,396	6,864,887	לא פעילים
5,129						-	5,129	מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:
4,716						-	4,716	זקנה
16,108						-	16,108	נכות שארים
814,413						71,308	743,105	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
839,921						7,373	832,548	זקנה
840,009						11,438	828,571	נכות שארים
73,074						2,571	70,503	מקבלי קצבה - פנסיונרים:
154,245						280	153,965	זקנה
52,167						906	51,261	נכות שארים
2,799,782						93,876	2,705,906	סה"כ מקבלי קצבה
91,386,782	646,215	352,858	220,052	10,869,405	21,249,719	942,444	57,106,089	סה"כ נכסים מנוהלים, נטו
נתונים תוצאתיים (באלפי ש"ח):								
970,947	51	6,608	8,172	176,922	20,331	49,815	709,048	דמי גמולים משונתים עבור מצטרפים חדשים
5,416,846	1,208	86,082	70,258	698,913	674,669	99,757	3,785,959	תקבולים מדמי גמולים
728,414	115	2,019	70,258	117,904	533,534	4,584		תקבולים מדמי גמולים חד פעמיים
3,442,410	13,200	211	-	819,395	944,939	18,312	1,646,353	העברות צבירה לקופה
2,178,789	2,870	239	-	228,566	379,081	28,631	1,539,402	העברות צבירה מהקופה

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
						מקיפה	כללית	
1,245,138	13,657	355	5,780	340,109	406,835	5,022	473,380	תשלומים: פדיונות
(4,439)	-	-	-	-	-	(4,439)	-	אחרים***
291						-	291	תשלומים לזכאים קיימים לפנסיה: פנסיית זקנה
123						-	123	פנסיית נכות
553						-	553	פנסיית שארים
25,446						2,228	23,218	תשלומים למקבלי קצבה קיימים: פנסיית זקנה
55,557						319	55,238	פנסיית נכות
23,308						263	23,045	פנסיית שארים
1,583						85	1,498	תשלומים לפנסיונרים: פנסיית זקנה
1,890						2	1,888	פנסיית נכות
301						4	297	פנסיית שארים
1,349,751	13,657	355	5,780	340,109	406,835	3,484	579,531	סה"כ תשלומים
781,287	(1,212)	225	(1,184)	15,445	30,890	1,677	735,446	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לתקופה
דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח):								
170,038	1,880	353	649	39,801	67,243	1,915	58,197	פעילים ולא פעילים
6,635						238	6,397	מקבלי קצבה
176,673	1,880	353	649	39,801	67,243	2,153	64,594	סה"כ
88,215					1,319	1,263	85,633	דמי ניהול שנגבו מהפקדות (באלפי ש"ח):
שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (במונחים שנתיים, באחוזים):								
	0.24-	0.23	0.65	0.77	0.63	0.37	0.18	פעילים
	0.60	0.23	0.65	0.74	0.65	0.68	0.44	לא פעילים
						0.60	0.50	מקבלי קצבה
					0.20	1.27	2.29	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מהפקדות (באחוזים):
שיעור עודף (גירעון) אקטוארי (באחוזים):								
						(0.15)	0.03	מבוטחים
						-	0.03	זכאים קיימים לפנסיה
						(0.04)	0.09	מקבלי קצבה קיימים
						(0.72)	0.03	פנסיונרים

* כולל קופה מרכזית לפיצויים, קופה מרכזית לפיצויים רב מסלולית, קופה מרכזית לפנסיה תקציבית וקופה לדמי מחלה.

** בקרנות פנסיה מספר עמיתים ובקופות גמל מספר חשבונות העמיתים.

*** בגין מבטח משנה.

להלן מידע בדבר עמיתים לא פעילים ל-30 ביוני 2018:

סך הכל	אחר*	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
				כללית	מקיפה	
חשבונות מנותקי קשר:						
46,042	227	2,567	30,523	101	12,624	מספר חשבונות
624,229	5,697	30,572	421,355	1,136	165,469	נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
1,791	13	148	1,374	4	252	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
	0.47	0.97	0.65	0.76	0.31	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**
חשבונות לא פעילים ביתרה של עד 8,000 ש"ח						
			62,825			מספר חשבונות
			135,281			נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
			967			דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
			1.43			שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**

* כולל קופה מרכזית לפיצויים וקופה לדמי מחלה.

** שיעור דמי הניהול מוצג במונחים שנתיים וכולל גם חלקים בשנה שבהם לא חלה על העמית ההגדרה "עמית שהקשר עמו נותק" (על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב-2012).

להלן מידע ונתונים לפי סוגי קרנות וקופות לגבי קרנות וקופות בניהול החברה לשנת 2018:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסייה חדשות		
						מקיפה	כללית	
מספר עמיתים**:								
910,432	79	195,943	2,942	131,868	73,259	12,624	493,717	פעילים
835,623	1,612	8,834	2,213	134,339	307,126	24,698	356,801	לא פעילים
30						-	30	מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסייה:
11						-	11	זקנה
63						-	63	נכות
								שארים
3,218						289	2,929	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
1,586						7	1,579	זקנה
2,102						67	2,035	נכות
								שארים
748						87	661	מקבלי קצבה-פנסיונרים:
338						4	334	זקנה
178						19	159	נכות
								שארים
8,274						473	7,801	סה"כ מקבלי קצבה
1,754,329	1,691	204,777	5,155	266,207	380,385	37,795	858,319	סה"כ מספר עמיתים

נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח):								
60,672,309	14,907	427,072	96,114	6,007,797	4,020,791	650,046	49,455,582	פעילים
30,691,779	674,240	17,270	165,106	5,380,443	17,139,686	264,914	7,050,120	לא פעילים
4,995						-	4,995	מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסייה:
4,995						-	4,995	זקנה
15,800						-	15,800	נכות
								שארים
792,492						67,511	724,981	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
807,415						6,705	800,710	זקנה
845,502						8,574	836,928	נכות
								שארים
215,877						9,258	206,619	מקבלי קצבה - פנסיונרים:
377,152						3,131	374,021	זקנה
105,131						2,283	102,848	נכות
								שארים
3,169,359						97,462	3,071,897	סה"כ מקבלי קצבה
94,533,447	689,147	444,342	261,220	11,388,240	21,160,477	1,012,422	59,577,599	סה"כ נכסים מנוהלים, נטו

נתונים תוצאתיים (באלפי ש"ח):								
1,683,542	163	12,078	11,501	400,671	44,039	81,100	1,133,990	דמי גמולים משונתים עבור מצטרפים חדשים
11,358,862	2,234	190,544	133,872	1,537,445	1,209,388	216,148	8,069,231	תקבולים מדמי גמולים
1,378,949	101	21,178	133,872	284,468	931,837	7,493		תקבולים מדמי גמולים חד פעמיים
5,844,703	146,176	299	-	1,436,628	1,641,863	32,789	2,586,948	העברות צבירה לקופה
4,197,194	29,954	893	-	549,096	866,791	50,920	2,699,540	העברות צבירה מהקופה

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
						מקיפה	כללית	
2,625,285	54,032	1,215	20,720	702,431	854,076	8,389	984,422	תשלומים פדיונות:
(6,567)	-	-	-	-	-	(6,567)	-	אחרים***
262						-	262	תשלומים לזכאים קיימים לפנסיה:
514						-	514	פנסיית זקנה
1,093						-	1,093	פנסיית נכות פנסיית שארים
50,708						4,434	46,274	תשלומים למקבלי קצבה קיימים:
111,713						871	110,842	פנסיית זקנה
49,536						529	49,007	פנסיית נכות פנסיית שארים
6,933						288	6,645	תשלומים לפנסיונרים:
18,507						101	18,406	פנסיית זקנה
1,505						45	1,460	פנסיית נכות פנסיית שארים
240,771						6,268	234,503	סה"כ תשלומים
(884,330)	(16,692)	(11,327)	(8,690)	(238,792)	(363,207)	(27,351)	(218,271)	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לתקופה
דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח):								
345,221	3,767	815	1,442	81,818	135,981	3,838	117,560	פעילים ולא פעילים
13,924						513	13,411	מקבלי קצבה
359,145	3,767	815	1,442	81,818	135,981	4,351	130,971	סה"כ דמי ניהול שנגבו מנכסים
181,321					2,761	2,642	175,918	דמי ניהול שנגבו מהפקדות (באלפי ש"ח):
שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (במונחים שנתיים, באחוזים):								
	0.09-	0.23	0.66	0.77	0.62	0.36	0.18	פעילים
	0.57	0.23	0.65	0.74	0.65	0.64	0.43	לא פעילים
						0.60	0.50	מקבלי קצבה
					0.22	1.22	2.20	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מהפקדות (באחוזים):
שיעור עודף (גירעון) אקטוארי (באחוזים):								
						(0.08)	(0.10)	מבוטחים
						-	(0.10)	זכאים קיימים לפנסיה
						0.20	0.17	מקבלי קצבה קיימים
						(3.18)	(1.01)	פנסיונרים

* כולל קופה מרכזית לפיצויים, קופה מרכזית לפנסיה תקציבית וקופה לדמי מחלה.

** בקרנות פנסיה מספר עמיתים ובקופות גמל מספר חשבונות העמיתים.

*** בגין מבטח משנה.

להלן מידע בדבר עמיתים לא פעילים לשנת 2018:

סך הכל	אחר*	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
				כללית	מקיפה	
חשבונות מנותקי קשר:						
41,624	222	2,026	26,658	84	12,634	מספר חשבונות
395,062	5,222	18,089	253,957	803	116,991	נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
1,996	24	176	1,381	5	410	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
	0.46	0.97	0.54	0.70	0.36	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**
חשבונות לא פעילים ביתרה של עד 8,000 ש"ח						
			70,308			מספר חשבונות
			131,943			נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
			2,499			דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
			1.89			שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**

* כולל קופה מרכזית לפיצויים וקופה לדמי מחלה.

** שיעור דמי הניהול מוצג במונחים שנתיים וכולל גם חלקים בשנה שבהם לא חלה על העמית ההגדרה "עמית שהקשר עמו נותק" (על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב-2012).

3.2. ניתוח התפתחויות ושינויים שחלו בקופות

3.2.1. תחום הפנסיה

3.2.1.1. הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה

3.2.1.1.1. שינוי במספר העמיתים

בתקופת הדוח חל קיטון של כ-0.6% בכמות העמיתים ומקבלי הקצבה, לעומת קיטון של כ-3% בתקופה מקבילה אשתקד.

מספר העמיתים הפעילים גדל בתקופת הדוח בכ-1% לעומת גידול של כ-5% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר העמיתים הלא פעילים קטן בתקופת הדוח בכ-3% לעומת קיטון של כ-12% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר מקבלי הקצבאות גדל בתקופת הדוח בכ-10%, לעומת גידול של כ-11% בתקופה המקבילה אשתקד.

3.2.1.1.2. שינוי בנכסים מנוהלים

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים גדלו בתקופת הדוח בכ-12% מסך של כ-49.5 מיליארד ש"ח ל-55.3 מיליארד ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים בכ-9% מסך של כ-43.6 מיליארד ש"ח ל-47.5 מיליארד ש"ח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים גדלו בתקופת הדוח בכ-10% מסך של כ-7.1 מיליארד ש"ח ל-7.8 מיליארד ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד קטנו הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים בכ-3% מסך של כ-7.1 מיליארד ל-6.9 מיליארד ש"ח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור מקבלי קצבה גדלו בתקופת הדוח בכ-16% מסך של כ-3.1 מיליארד ש"ח ל-3.6 מיליארד ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור מקבלי קצבה בכ-11% מסך של כ-2.4 מיליארד ל-2.7 מיליארד ש"ח.

הגידול בנכסים נטו בקרן בתקופת הדוח נובע מתנועת צבירה כספית חיובית נטו (גביה וניוד פנימה בניכוי פדיונות, תשלומי פנסיה וניוד החוצה) בסך של כ-2.9 מיליארד ש"ח ומרווחי השקעות נטו (בניכוי דמי ניהול) בסך של כ-4.2 מיליארד ש"ח.

3.2.1.1.3. שינוי בדמי הגמולים

בתקופת הדוח גבתה הקרן סך של כ-4.1 מיליארד ש"ח דמי גמולים לעומת סך של כ-3.8 מיליארד ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ-8%.

3.2.1.1.4. שינוי בסך העברות

בתקופת הדוח, הסתכמו העברות אל הקרן ל-1,006 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-1,646 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-39%.

בתקופת הדוח, הסתכמו העברות מהקרן ל-1,584 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-1,539 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-3%.

השפעת הניוד נטו על הקרן בתקופת הדוח, הינה שלילית בסך של כ-578 מיליון ש"ח, לעומת השפעה חיובית בסך של כ-107 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

שינוי בפדיונות 3.2.1.1.5

בתקופת הדוח, הסתכמו הפדיונות מהקרן לסך של כ-508 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-473 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול של כ-7%.
הגידול בתקופת הדוח, מושפע הן מכמות העמיתים בקרן, והן מיתרתם הצבורה של העמיתים שבחרו לפדות. הפדיונות מורכבים ממשיכת כספי פיצויים בשל עזיבת עבודה וממשיכות של כספי חסכון טרם זמנם.

שינוי בתשלומי פנסיה 3.2.1.1.6

בתקופת הדוח, הסתכמו תשלומי הפנסיה לסך של כ-134 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-106 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-27%.
הגידול נובע מעליה במספר העמיתים הזכאים לתשלומי פנסיה מהקרן.

שינוי בעודף (גירעון) אקטוארי 3.2.1.1.7

הגירעון האקטוארי למבוטחים הסתכם בתקופת הדוח לכ-0.01%. לעומת עודף של כ-0.03% בתקופה המקבילה אשתקד וגירעון של כ-0.10% בשנת 2018.
הגירעון האקטוארי לזכאים קיימים לפנסיה הסתכם בתקופת הדוח לכ-0.01%. לעומת עודף של כ-0.03% בתקופה המקבילה אשתקד וגירעון של כ-0.10% בשנת 2018.
העודף האקטוארי למקבלי קצבה קיימים הסתכם בתקופת הדוח ל-0.41%. לעומת 0.09% בתקופה המקבילה אשתקד ו-0.17% בשנת 2018.
הגירעון האקטוארי לפנסיונרים הסתכם בתקופת הדוח לכ-0.01%. לעומת עודף של כ-0.03% בתקופה המקבילה אשתקד וגירעון של כ-1.01% בשנת 2018.
לפרטים נוספים ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים של הקרן.

3.2.1.2. הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית

שינוי במספר העמיתים 3.2.1.2.1

בתקופת הדוח חל גידול של כ-8% בכמות העמיתים ומקבלי הקצבה, לעומת גידול של כ-10% בתקופה המקבילה אשתקד.
מספר העמיתים הפעילים גדל בתקופת הדוח בכ-9% לעומת גידול של כ-21% בתקופה המקבילה אשתקד.
מספר העמיתים הלא פעילים גדל בתקופת הדוח בכ-7% לעומת גידול של כ-4% בתקופה המקבילה אשתקד.
מספר מקבלי הקצבאות גדל בתקופת הדוח בכ-25% לעומת גידול של כ-13% בתקופה המקבילה אשתקד.

שינוי בנכסים מנוהלים 3.2.1.2.2

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים ולא פעילים גדלו בתקופת הדוח בכ-17% מסך של כ-915 מיליון ש"ח לסך של כ-1,067 מיליון ש"ח.
בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים ולא פעילים בכ-10% מסך של כ-772 מיליון ש"ח לסך של כ-849 מיליון ש"ח.
הנכסים המנוהלים, נטו עבור מקבלי קצבה גדלו בתקופת הדוח בכ-16% מסך של כ-97 מיליון ש"ח לסך של כ-113 מיליון ש"ח.
בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור מקבלי קצבה בכ-7% מסך של כ-87 מיליון ש"ח לסך של כ-94 מיליון ש"ח.

הגידול בנכסים נטו בקרן בתקופת הדוח נובע מתנועת צבירה כספית חיובית נטו (גביה וניוד פנימה בניכוי פדיונות, תשלומי פנסיה, ניוד החוצה וחלקו של מבטח משנה) בסך של כ-93.4 מיליון ש"ח ומרווחי השקעות נטו בניכוי דמי ניהול בסך של כ-74.1 מיליון ש"ח.

3.2.1.2.3 שינוי בדמי הגמולים

בתקופת הדוח גבתה הקרן סך של כ-119 מיליון ש"ח דמי גמולים לעומת סך של כ-100 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול של כ-19%. עיקר הגידול נובע מהצטרפות עמיתים חדשים.

3.2.1.2.4 שינוי בסך העברות

בתקופת הדוח, הסתכמו העברות אל הקרן לסך של כ-16.5 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-18.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-10%. בתקופת הדוח, הסתכמו העברות הצבירה מהקרן לסך של כ-34.1 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-28.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-19%.

השפעת הניוד נטו על הקרן, בתקופת הדוח, היתה שלילית בסך של כ-17.6 מיליון ש"ח, לעומת השפעה שלילית בסך של כ-10.3 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

3.2.1.2.5 שינוי בפדיונות

בתקופת הדוח, הסתכמו הפדיונות מהקרן לסך של כ-4.5 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-5.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

3.2.1.2.6 שינוי בתשלומי פנסיה

תשלומי הפנסיה בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-3.3 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-2.9 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. הגידול נובע מעליה במספר העמיתים הזכאים לתשלומי פנסיה מהקרן.

3.2.1.2.7 שינוי בעודף (גירעון) אקטוארי

בתקופת הדוח, הסתכם הגירעון האקטוארי למבוטחים לכ-0.06% לעומת גירעון של כ-0.15% בתקופה מקבילה אשתקד וגירעון של כ-0.08% בשנת 2018. הגירעון האקטוארי למקבלי קצבה קיימים הסתכם בתקופת הדוח לכ-0.06% לעומת גירעון של כ-0.04% בתקופה המקבילה אשתקד ועודף של כ-0.20% בשנת 2018.

העודף האקטוארי לפנסיונרים הסתכם בתקופת הדוח לכ-0.61% לעומת גירעון של כ-0.72% בתקופה המקבילה אשתקד וגירעון של כ-3.18% בשנת 2018. לפרטים נוספים ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים של הקרן.

3.2.2. תחום הגמל וההשתלמות

3.2.2.1. קופות גמל - אישיות לתגמולים ופיצויים, מרכזיות לפיצויים, להשקעה, חיסכון לילד ומטרה אחרת

3.2.2.1.1. שינוי במספר חשבונות העמיתים

בתקופת הדוח חל גידול של כ-2.4% במספר חשבונות העמיתים, לעומת קיטון של כ-1.7% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר חשבונות העמיתים הפעילים גדל בכ-0.5% בתקופת הדוח, לעומת גידול של כ-1.1% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר חשבונות העמיתים הלא פעילים גדל בכ-3.9% בתקופת הדוח, לעומת קיטון של כ-3.9% בתקופה המקבילה אשתקד.

3.2.2.1.2. שינוי בנכסים מנוהלים

הנכסים המנוהלים, נטו גדלו בתקופת הדוח בכ-13.4% מסך של כ-22.6 מיליארד ש"ח לסך של כ-25.6 מיליארד ש"ח. בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים בכ-4.7% מסך של כ-21.5 מיליארד ש"ח לסך של כ-22.5 מיליארד ש"ח. הגידול בתקופת הדוח נובע מצבירה חיובית, נטו ומרווחי תשואה.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים קטנו בתקופת הדוח בכ-2.8% מסך של כ-4.6 מיליארד ש"ח לסך של כ-4.4 מיליארד ש"ח.

בתקופה מקבילה אשתקד קטנו הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים בכ-5.1% מסך של כ-4.7 מיליארד ש"ח לסך של כ-4.4 מיליארד ש"ח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים גדלו בתקופת הדוח בכ-17.5% מסך של כ-18.0 מיליארד ש"ח לסך של כ-21.2 מיליארד ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים בכ-7.4% מסך של כ-16.8 מיליארד ש"ח לסך של כ-18.0 מיליארד ש"ח.

3.2.2.1.3. שינוי בתקבולים מדמי הגמולים

בתקופת הדוח הסתכמה הגביה לסך של כ-642.8 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-832.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-23%.

3.2.2.1.4. שינוי בסך העברות

בתקופת הדוח, הסתכמו העברות אל הקופות לסך של כ-537.2 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-958.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-44%.

העברות מהקופות הסתכמו לסך של כ-636.0 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-382.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-66.4%.

השפעת הניוד נטו על נכסי הקופות בתקופת הדוח היתה שלילית, בסך של כ-98.8 מיליון ש"ח, לעומת השפעה חיובית בסך של כ-576.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

3.2.2.1.5. שינוי בפדיונות

בתקופת הדוח, הסתכמו הפדיונות מהקרן לסך של כ-533.0 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-426.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-24.9%.

3.2.2.2 קרנות השתלמות

3.2.2.2.1 שינוי במספר חשבונות העמיתים

בתקופת הדוח חל גידול של כ-3.6% במספר חשבונות העמיתים, לעומת גידול של כ-8.1% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר חשבונות העמיתים הפעילים קטן בכ-3.2% בתקופת הדוח, לעומת גידול בשיעור של 0.01% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר חשבונות העמיתים הלא פעילים גדל בכ-10.3% בתקופת הדוח, לעומת גידול של כ-16.6% בתקופה המקבילה אשתקד.

3.2.2.2.2 שינוי בנכסים מנוהלים

הנכסים המנוהלים, נטו גדלו בתקופת הדוח בכ-9.5% מסך של כ-11.4 מיליארד ש"ח לסך של כ-12.5 מיליארד ש"ח. בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים בכ-9.7% מסך של כ-9.9 מיליארד ש"ח לסך של כ-10.9 מיליארד ש"ח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים קטנו בתקופת הדוח בכ-0.5% מסך של כ-6.01 מיליארד ש"ח לסך של כ-5.98 מיליארד ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד קטנו הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים בכ-1.0% מסך של כ-5.43 מיליארד ש"ח לסך של כ-5.38 מיליארד ש"ח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים גדלו בתקופת הדוח בכ-20.6% מסך של כ-5.38 מיליארד ש"ח לסך של כ-6.49 מיליארד ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים בכ-22.7% מסך של כ-4.48 מיליארד ש"ח לסך של כ-5.49 מיליארד ש"ח.

עיקר הגידול בתקופת הדוח נובע מגידול מצבירה נטו חיובית ומרווחי תשואה.

3.2.2.2.3 שינוי בתקבולים מדמי הגמולים

בתקופת הדוח הסתכמה הגביה לסך של כ-745.9 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-698.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-6.7%.

3.2.2.2.4 שינוי בסך העברות

בתקופת הדוח, הסתכמו העברות אל הקרן לסך של כ-433.3 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-819.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-47%.

העברות מהקרן הסתכמו לסך של כ-339.4 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-228.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-48%.

השפעת הניוד נטו על נכסי הקופות בתקופת הדוח הינה סך של כ-93.9 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-590.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

3.2.2.2.5 שינוי בפדיונות

בתקופת הדוח, הסתכמו הפדיונות לסך של כ-450.4 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-340.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-32.4%.

3.3. שיעורי דמי הניהול בהתאם להוראות הדין

לימים 30 ביוני 2019, 2018 ו-31 בדצמבר 2018							שיעור דמי ניהול מהפקדה ושיעור שנתי דמי ניהול מנכסים שרשאית החברה לגבות לפי הוראות הדין:
אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
					כללית	מקיפה	
2% מנכסים	0.23% מנכסים****	4% מהפקדה ו-1.05% מנכסים	2% מנכסים	4% מהפקדה ו-1.05% מנכסים	4% מהפקדה ו-1.05% מנכסים	6% מהפקדה ו-0.5% מנכסים	פעילים
0.3% מנכסים		0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	לא פעילים:
2% מנכסים		1.05% מנכסים	2% מנכסים	1.05% מנכסים	1.05% מנכסים	0.5% מנכסים	מנותקי קשר**
					0.6% מנכסים***	0.5% מנכסים	אחר
							מקבלי קצבה

* כולל קופה מרכזית לפיצויים, קופה לפיצויים רב מסלולית בניהול אישי, קופה מרכזית לפנסיה תקציבית וקופה לדמי מחלה.

** לעניין העמיתים שביום התחילה של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב-2012 (ינואר 2013), התקיימה לגביהם ההגדרה "עמית שהקשר עמו נותק", שיעור דמי הניהול הני"ל אינו נדרש וזאת עד לתום תקופה של שלוש שנים מיום החלה (דצמבר 2015).

*** בהתאם לתקנון הקרן ייגבו דמי ניהול ממי שהפכו לפנסיונרים החל מחודש ינואר 2010 ואילך, בשיעור שלא יעלה 0.5% בחישוב שנתי מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבות הקרן לכלל הפנסיונרים. עבור פנסיונרים שפרשו לפני שנת 2010 נגבים דמי ניהול בשיעור של 2% בחישוב שנתי מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבות הקרן לכלל הפנסיונרים.

**** מתקבל מהמוסד לביטוח לאומי.

4. הוראות דין

להלן תמצית ההסדרים החוקיים והוראות הדין העיקריים בעלי השלכה על הדוחות הכספיים של החברה שפורסמו בתקופת הדוח או אחריה - עד למועד פרסום דוח זה. להוראות אלו עשויה להיות השלכה על פעילות החברה מבחינה עסקית, מיכונית ותפעולית.

4.1. הוראות דין

ביום 10 באפריל 2019 פורסם ברשומות צו הגנת הפרטיות (קביעת גופים ציבוריים) (תיקון), התשע"ח-2019, במסגרתו נקבע כי קרן פנסיה תיחשב כגוף מוסדי ותהיה רשאית לקבל מידע לצורך בדיקת זכאות להמשך קבלת קצבה בידי מקבל קצבה מקרן הפנסיה בהתאם לנתונים שבידי רשות האוכלוסין וההגירה על שהות מקבל קצבה מחוץ לישראל למשך תקופה רצופה העולה על שישה חודשים.

בהמשך לפרסום הצו, ביום 2 ביוני 2019 פרסם הממונה טיוטת חוזר שעניינו תשלומים למקבלי קצבאות שיצאו מהארץ לתקופה ממושכת, במסגרתה מוצעות הוראות לעניין חובת קרנות הפנסיה לפנות לרשות האוכלוסין וההגירה לצורך קבלת מידע על שהות מקבל קצבה מחוץ לישראל על מנת לאמת את היותו בחיים, הוראות לעניין הליך הפנייה של החברות המנהלות של קרנות הפנסיה למקבלי הקצבה בדרישה להמצאת אישור חיים והוראות לעניין התנהלות קרנות הפנסיה במקרה של אי המצאת אישור חיים.

באותו יום פרסם הממונה טיוטת חוזר שעניינו הוראות לעניין זכויות וחובות עמיתים בתקנון קרן פנסיה חדשה מקיפה - עדכון, במסגרתה מוצע לקבוע בתקנוני קרנות הפנסיה את חובתו של מקבל הקצבה להודיע לחברה המנהלת של הקרן על כל שהות רצופה מחוץ לישראל למשך תקופה העולה על שישה חודשים ולמסור אישור חיים בהתאם.

4.2. חוזרים

4.2.1. ביום 16 ביולי 2019 פורסם חוזר שעניינו שירות ללקוחות גופים מוסדיים – תיקון, המוסיף הוראות פרטניות שנועדו לשפר את טיב השירות הניתן ללקוחות על ידי הגופים המוסדיים, וביניהן, חובתו של גוף מוסדי המספק שירות טלפוני הכולל מערכת אוטומטית לניתוב שיחות לתת מענה אנושי מקצועי ללקוח תוך 5 דקות מסיום הנתב, עם אפשרות חריגה ממשך הזמן כאמור לכל היותר ב-10% מהפניות בממוצע שנתי. הוראות החוזר יחולו על כל גוף מוסדי למעט קופת גמל מרכזית לפיצויים אשר העמית היחיד בה הוא הבנק וקופת גמל מרכזית לקצבה, 9 חודשים לאחר יום הפרסום, למעט ההוראה לעניין זמני המענה שתחילתה ביום 25 ביולי 2019.

4.2.2. ביום 8 בנובמבר 2017 פורסם חוזר שעניינו אופן הפקדת תשלומים לקופת גמל, הקובע הוראות לעניין אופן הפקדת התשלומים לקופת גמל, הפרטים שעל מעסיק למסור לחברה המנהלת בעת ההפקדה, מועדים להפקדת התשלומים ואישורים שעל חברה מנהלת להמציא לעמיתים, ולעניין עמיתים שכירים – גם למעסיקיהם, בקופת גמל שבניהולה. בחוזר נקבעו מועדי תחילה שונים בהתאם לגודל המעסיק.

ביום 24 בינואר 2019 פורסם חוזר שעניינו אופן הפקדת תשלומים לקופת גמל - תיקון, אשר משנה את מועדי התחילה של הוראות החוזר המקורי עבור מעסיקים שלהם פחות מעשרים עובדים.

4.3. טיוטות חוזרים

4.3.1. ביום 16 ביולי 2019 פרסם הממונה טיוטת חוזר שעניינו תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמורת חברות ביטוח ולקרנות פנסיה, במסגרתה מוצע לעדכן את הנחות ברירת המחדל שעל בסיסן יחשבו חברות הביטוח והחברות המנהלות את מקדמי הקצבה במועד הפרישה בפוליסות ביטוח חיים, את ההתחייבויות בגין פוליסות ביטוח חיים וכן את חישוב המאזן האקטוארי של קרנות הפנסיה. לעניין השפעת הטיוטה על הדוחות הכספיים ראה ביאור 8 בדוח הכספי של קרן הפנסיה המקיפה ובדוח הכספי של קרן הפנסיה הכללית.

4.3.2. ביום 1 במאי 2018 פרסם הממונה חוזר שעניינו מרכיבי חשבון בקופת גמל, אשר קובע הוראות לעניין רישום מרכיבי חשבון בקופת גמל, ניהול רשומות נפרדות בקופת גמל ובקרון השתלמות, רישום מרכיבי חשבון עבור עמית שכיר ועבור עמית עצמאי, והוראות לעניין רישום וייחוס תשלומים, רווחים, הפקדות, הוצאות ודמי ביטוח.

ביום 29 ביולי 2019 פרסם הממונה חוזר שעניינו מרכיבי חשבון בקופת גמל - תיקון, הדוחה את תחילת הסעיף הקובע הוראות לעניין הסבת תשלומים פטורים לתשלומים שאינם פטורים ולהיפך, במטרה לאפשר לעמית שיש בידו יותר מקופת גמל אחת לבצע משיכה של התשלומים הפטורים בכל קופת גמל שיבחר, ליום 1 בינואר 2020.

5. התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של החברה

תוצאות הפעילות של הקבוצה מושפעות באופן מהותי מהתשואות המושגות בשוק ההון ומהמצב הכלכלי, הפוליטי והביטחוני בארץ ובעולם. להלן התייחסות לגורמים המרכזיים בסביבה המקרו-כלכלית, אשר משפיעים על פעילות הקבוצה:

5.1. כללי

תמונת המקרו של הכלכלה העולמית ברבעון השני מראה שהסיכונים הנשקפים לכלכלה העולמית מוסיפים להיות משמעותיים בעיקר לנוכח "מלחמת הסחר" בין ארצות הברית לסין, הסיכון הפוליטי באירופה ובמפרץ הפרסי והחשש להאטה בסין. התחזיות לסחר העולמי ולצמיחה של מרבית הגושים התעדכנו כלפי מטה.

בשווקים הפיננסיים נמשכו עליות השערים במדדי המניות ותשואות האג"ח הממשלתיות ירדו בחדות, גם על רקע הצפי לחידוש תהליך ההרחבה המוניטרית של הבנקים המרכזיים העיקריים.

בארה"ב האינדיקטורים היו מעורבים עם יציבות בצריכה הפרטית לצד חולשה בתעשייה וירידה באינפלציה. ה-FED הותיר את הריבית על כנה, אך ציין שגברו הסיכונים.

באירופה התמונה הכללית מצביעה עדיין על חולשה, הצריכה הפרטית יציבה אך הייצור התעשייתי מוסיף להתכווץ. ה-ECB הותיר את הריבית ללא שינוי, אך הבהיר כי "כל כלי המדיניות על השולחן".

הצמיחה בסין המשיכה להתמתן, והשלטונות מוסיפים לנקוט בצעדים תומכי צמיחה.

5.2. התפתחויות במשק הישראלי

לפי האומדן הראשוני הצמיחה ברבעון השני של שנת 2019 עמדה על 1.0% בלבד בשיעור שנתי, אך בסיכום המחצית הראשונה הצמיחה עמדה על 3.6%. נתוני שוק העבודה מעידים כי זה נותר הדוק. שיעור האבטלה ירד ל-3.9% ברבעון השני, אך זאת במקביל לירידה בשיעורי ההשתתפות והתעסוקה.

5.3. שוק המניות

בסיכום הרבעון השני של שנת 2019 מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) עלה ב-4.2% והמדד המקביל של השווקים המתעוררים עלה ב-0.7%. בישראל מדד ת"א 125 עלה ב-4.7% במהלך אותה התקופה עם עלייה של 7.1% במדד ת"א 90. מחזור המסחר היומי הממוצע במניות והמירים עמד על 1.3 מיליארד ש"ח במהלך הרבעון השני, כמעט ללא שינוי בהשוואה לרבעון המקביל בשנה שעברה.

5.4. שוק איגרות החוב

במהלך הרבעון השני של שנת 2019 מדד האג"ח הכללי עלה ב-1.7%, באותה התקופה מדד האג"ח הממשלתיות עלה ב-1.7% ומדד האג"ח הקונצרני עלה ב-1.8%. במהלך הרבעון, מחזור המסחר היומי באג"ח עמד על 3.4 מיליארד ש"ח, ירידה של 5% בהשוואה לרבעון המקביל בשנה שעברה.

5.5. קרנות נאמנות

ברבעון השני של שנת 2019 קרנות הנאמנות רשמו גיוסים נטו של כ-1.7 מיליארד ש"ח. בלטו לשלילה קרנות הנאמנות המתמחות בחו"ל (מינוס 0.6 מיליארד ש"ח) אך נרשמו גיוסים בקרנות המתמחות באג"ח (2.3 מיליארד ש"ח).

5.6. שוק המט"ח

במהלך הרבעון השני של שנת 2019 התחזק השקל ב-1.6% מול סל המטבעות הנומינלי של בנק ישראל, 1.8% ייסוף מול הדולר ו-0.4% מול האירו. העודף בחשבון השוטף של מאזן התשלומים לצד המשך צמצום פערי הריביות הקצרות מול חו"ל תרמו לייסוף השקל.

5.7. אינפלציה

על פי המדד האחרון הידוע בסוף הרבעון (מאי) מדד המחירים לצרכן עלה ב-1.5% במהלך הרבעון השני של שנת 2019 (מרס-מאי), והאינפלציה ב-12 החודשים האחרונים עד מאי הסתכמה ב-1.5%, הרמה הגבוהה ביותר מאז סוף שנת 2013. סעיפי ההלבשה-והנעלה, התחבורה-ותקשורת והדיור היו התורמים העיקריים לעלייה במדד במהלך הרבעון.

5.8. ריבית בנק ישראל

ריבית בנק ישראל נותרה על 0.25% במהלך הרבעון השני של שנת 2019, לאחר שעלתה ברבעון האחרון של שנת 2018.

לאור ההתפתחויות הכלכליות במשק ננקטו מצד החברה הפעולות הבאות:

נושא	תיאור פעולות החברה
השינוי במדד המחירים לצרכן, התפתחויות האינפלציה והגורמים להשפעה על עליית המדד	על פי המדד האחרון הידוע בסוף הרבעון (מאי) מדד המחירים לצרכן עלה ב-1.5% במהלך הרבעון השני של שנת 2019 (מרס-מאי), והאינפלציה ב-12 החודשים האחרונים הסתכמה ב-1.5%, הרמה הגבוהה ביותר מאז סוף שנת 2013. סעיפי ההלבשה והנעלה, התחבורה- ותקשורת והדיור היו התורמים העיקריים לעלייה במדד. במהלך הרבעון השני נרשמה ירידה בציפיות לאינפלציה, בהשפעת הירידה בציפיות בעולם.
שער החליפין של השקל	במהלך הרבעון השני של שנת 2019 התחזק השקל ב-1.6% מול סל המטבעות הנומינלי של בנק ישראל, 1.8% ייסוף מול הדולר ו-0.4% מול האירו. העודף בחשבון השוטף של מאזן התשלומים לצד המשך צמצום פערי הריביות הקצרות מול חו"ל תרמו לייסוף השקל.
התפתחות ריבית שיעורי ריבית	ריבית בנק ישראל נותרה על 0.25% במהלך הרבעון השני של שנת 2019. בסיכום הרבעון השני עקום התשואות הממשלתי השקלי ירד לכל אורכו, בהשפעת ירידה מקבילה בתשואות של מרבית השווקים המפותחים. הירידה בעקום הממשלתי הצמוד הייתה מתונה יותר.
ניתוח הגרעון בתקציב המדינה ומימונו	בסוף הרבעון השני של שנת 2019 הגירעון המצטבר עמד על כ-22 מיליארד ש"ח, המהווה כ-9% מהתוצר ב-12 החודשים האחרונים, מעל ליעד הגירעון והרמה הגבוהה ביותר מאז שנת 2013.
שוק המניות	בסיכום הרבעון השני של שנת 2019 מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) עלה ב-4.2% והמדד המקביל של השווקים המתעוררים עלה ב-0.7%. בישראל מדד ת"א 125 עלה ב-4.7% בהובלת ענפי הנדל"ן, הבנקים והביטוח. במהלך אותה התקופה נרשמה עלייה של 7.1% במדד ת"א 90.
אג"ח קונצרני ומוצרי חוב	מרווחי האשראי על אגרות החוב הקונצרניות מול אג"ח ממשלתי המשיכו לרדת במהלך הרבעון השני גם בחו"ל, ירידת המרווחים אשר הגיע לרמות היסטוריות נמוכות בארץ ונמוכות בחו"ל הובילו את חטיבת ההשקעות להקטין את החשיפה לאג"ח קונצרני בארץ תוך שיפור איכות החוב הקונצרני המוחזק תוך הקפדה על בחינת הסיכון והתשואה, מגבלות חשיפה לתאגיד, לקבוצות תאגידים, לקבוצות דירוג ומגבלות נוספות אשר אושרו בדירקטוריון החברה.
מוצרי מדדים	החברה המשיכה לנצל את מוצרי המדדים להתאמת החשיפות שלה לסקטורים שונים וחשיפות גיאוגרפיות שונות ובמקביל לשיפור הרכבי תיק ההשקעות כאשר ניירות ערך אשר עלו באופן מוגזם בכניסתם למדדים נמכרו על ידי החברה וניירות ערך שירדו באופן מוגזם עקב יציאתם מהמדדים נרכשו.
נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים	החברה שמרה על מדיניותה בתחום הנגזרים, לפיה הם משמשים בעיקר אמצעי להתאמה מהירה של הרכבי האפיקים בתיק ההשקעות להחלטות ועדת השקעות, לניהול יעיל של החשיפות לחו"ל ללא חשיפה למטבע.

תיאור פעולות החברה	נושא
במהלך הרבעון השני של שנת 2019, לנוכח הרצון לגוון את תיקי ההשקעות ולנוכח ריביות נמוכות בעולם, המשיכה חטיבת ההשקעות במאמצים למציאת השקעות ישירות באשראי, תשתיות השקעות פרטיות ונדל"ן, תוך שמירה על רמת סיכון לא גבוהה ופיזור גבוה.	השקעות בנכסים אלטרנטיביים, לרבות נדל"ן, תשתיות והשקעות פרטיות

6. מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות החברה המנהלת ובסביבתה העסקית

6.1 העברת ניהול קופת התגמולים לעובדי בנק דיסקונט (להלן: "הקופה") מהחברה לניהול קופות גמל של עובדי

בנק דיסקונט בע"מ (להלן: "החברה המעבירה") לחברה

בהמשך להליך תחרותי שניהלו בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") והחברה המעבירה, נחתם ביום 17 בספטמבר 2018 הסכם להעברת ניהול הקופה מהחברה המעבירה לחברה. הקופה הינה קופת גמל ענפית, לשכירים ועצמאים עובדי הבנק. נכון ליום 30 ביוני 2018, היתרה הצבורה בקופה עמדה על סך של כ-1.75 מיליארד ש"ח, עבור כ-4,000 עמיתים (מחציתם מפקידים באופן שוטף). בהתאם להסכם ההעברה, העמיתים הקיימים בקופה המעבירה ימשיכו ליהנות מההטבות שהיו זכאים להן בקופה.

בהתאם להוראות הסכם העברת הניהול, החברה תפעל למיזוג הקופה לתוך קופת הגמל של החברה (להלן: "המיזוג"). ביום 14 בנובמבר 2018 התקבל מהממונה אישור מראש להעברה מרצון של קופת הגמל.

ביום 1 בינואר 2019 הועבר ניהול הקופה לידי החברה בהתאם להסכם. מיזוג הקופות צפוי להתבצע עד סוף שנת 2019.

6.2 שינוי מבנה

ביום 22 באוגוסט 2019 אישר הדירקטוריון של החברה את העברת הזכויות של הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "הראל ביטוח") בתיקי הלקוחות והמוניטין של פעילות הגמל לחברה, ומיד לאחר מכן העברת מלוא החזקותיה של הראל ביטוח בחברה, להראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן: "הראל השקעות") (להלן: "השינוי המבני"). העברת החזקות כאמור להראל השקעות במסגרת השינוי המבני, תטופל כדיבידנד בעין מאת הראל ביטוח להראל השקעות, מתוך רווחים ראויים לחלוקה. השינוי המבני עתיד להתבצע בהתאם להוראות סעיף 104א ו-104ג לפקודת מס הכנסה, בכפוף לקבלת כל האישורים הנדרשים, לרבות אישור הדירקטוריונים של הראל השקעות והראל ביטוח ואישור רשות המיסים. בכפוף לקבלת כל האישורים הנדרשים, כאמור לעיל, השינוי המבני כאמור צפוי להיכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2020.

6.3 שינויים בתקנוני קופות גמל

6.3.1 ביום 10 ביולי 2019 אושר על ידי הממונה עדכון תקנון קופת הגמל "הראל קופת גמל". התקנון עודכן בהתאם להוראות חוזר 8-9-2017 שעניינו משיכת כספים מחשבון של עמית שנפטר עם יתרה נמוכה, לפיהן, תתאפשר משיכת כספים מחשבון של עמית שנפטר בלי שיידרש להמציא צו ירושה או צו קיום צוואה במקרה שיתרת הכספים בחשבון לא עולה על 8,000 ש"ח.

6.3.2 ביום 10 ביולי 2019 אושר על ידי הממונה תיקון תקנון קופת הגמל "הראל גמל להשקעה". במסגרת התיקון, החל מיום 1 באוקטובר 2019, יוחלף מסלול ההשקעה "מסלול שקלי טווח קצר" במסלול "הראל גמל להשקעה הלכה". בהתאם למדיניות ההשקעה של מסלול ההלכה, נכסי המסלול יהיו חשופים לנכסים מסוגים שונים בכפוף להוראות הדין ובכפוף לכללי ההלכה היהודית בלבד כאשר ההשקעות במסלול יהיו בהתאם להחלטת ועדת ההשקעות.

6.3.3 ביום 10 ביולי 2019 התקבל אישור לסגירת קופת הגמל "הראל גמל IRA".

6.4 קרנות ברירת מחדל נבחרות

ביום 13 במרס 2016 פרסם הממונה חוזר הקובע הוראות לעניין בחירת קופת ברירת מחדל. במסגרת החוזר נקבע כי צירוף לקופת גמל ייעשה בבחירה אקטיבית של העובד בקופת הגמל או באמצעות המעסיק לקופת גמל שנבחרה על ידו בהתאם לסעיף 20(ב) לחוק קופות הגמל וככל שלא נבחרה על ידי העובד קופת גמל ולא נבחרה על ידי המעסיק קופת גמל בהתאם לסעיף 20(ב) לחוק קופות הגמל, יצרף המעסיק את העובד לקופת הגמל שתבחר על ידי הממונה.

ביום 7 באוגוסט 2018 פורסם מכתב שעניינו הליך קביעת קרנות ברירת מחדל נבחרות, במסגרתו פורטו כללים לגבי הליך קביעת קרנות ברירת מחדל שיחולו החל מיום 1 בנובמבר 2018. כמו כן, נקבע כי ייקבעו לפחות 4 קרנות פנסיה כקרנות ברירת מחדל נבחרות.

ביום 14 באוקטובר 2018 פרסם הממונה כי הקרנות שנבחרו הינן קרנות הפנסיה של החברות הבאות: אלטשולר שחם גמל ופנסיה בע"מ, הלמן אלדובי קופות גמל ופנסיה בע"מ, אשר יגבו דמי ניהול בשיעור שלא יעלה על 0.1% מהצבירה (שיעור שנתי) ו-1.49% מההפקדות, מיטב דש גמל ופנסיה בע"מ אשר תגבה דמי ניהול בשיעור שלא יעלה על 0.05% מהצבירה (שיעור שנתי) ו-2.49% מההפקדות ופסגות קופות גמל ופנסיה בע"מ אשר תגבה דמי ניהול בשיעור שלא יעלה על 0.0905% מהצבירה (שיעור שנתי) ו-1.68% מההפקדות. קרנות הפנסיה החלו לשמש כקרנות ברירת מחדל נבחרות ביום 1 בנובמבר 2018.

בהתאם להוראות החוזר, הסדרי ברירת המחדל של החברה עם מעסיקים או ארגונים יציגים הסתיימו בסוף מרס 2019, למעט הסדר ברירת המחדל לגבי משרתי הקבע בצה"ל, אשר בהתאם לאישור הממונה, הוחרג מתחולת החוזר. החברה מוסיפה להיות קשורה עם חלק מהמעסיקים אשר הסדרי ברירת המחדל עימם הסתיימו כאמור בהסדרי הטבות לעובדי המעסיק, וזאת ביחס לעובדים חדשים שייבחרו להצטרף לקרנות הפנסיה שבניהולה.

שינוי תהליך ההצטרפות כמתואר לעיל עשוי לגרום לכך שעובדים חדשים מקרב מעסיקים עם שיעור תחלופה גבוה מאוד יצורפו בסופו של יום לאחת מקרנות ברירת המחדל ובכך לפגוע במכירות החברה ביחס לשנים עברו. צמצום ומזעור הפגיעה תלוי בתוצאות השינוי בתהליך ההצטרפות של עובדים הזכאים להסדרים מיטיבים בתנאים המסחריים ובתנאי השירות בהראל. בשנתיים האחרונות החברה נערכה להטמעה של תהליכי בחירה של עובדים בעסקים והצטרפותם באמצעות טופס (ידני או דיגיטלי).

בשלב זה אין ביכולת החברה להעריך את משמעות ההשפעה הכוללת של יישום חוזר זה בטווח הארוך.

6.5. הסבת המערכת התפעולית בתחום הגמל וההשתלמות

במסגרת פעילותה בתחום הגמל וההשתלמות קיבלה החברה שירותי תפעול, לרבות שירותי מערכת תפעול, מלאומי שירותי שוק ההון בע"מ (להלן: "מערכת לאומי"). בינואר 2019 החברה הסבה את פעילותה, למעט מספר מצומצם של קופות, ממערכת לאומי למערכת מיכון פנימית אשר משמשת אותה לפעילותה בתחום הפנסיה.

6.6. שינויים בנושאי המשרה

בחודש מאי 2019 סיימו מר צחי דברת את תפקידו כסמנכ"ל התפעול בחברה ומר אביחי דרפנר את תפקידו כסמנכ"ל גבייה והפקה בחברה. החל מאותו מועד, משמשת גבי' אפרת שפסר כמנהלת התפעול בחברה. גבי' חנית בורה מונתה למנהלת תחום תביעות ומימוש זכויות בחברה.

7. תיאור האסטרטגיה העסקית של החברה ויעדיה העיקריים

לעניין זה, ראה סעיף 3.14 לדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה לשנת 2018.

8. נושאים שאליהם הפנה רואה החשבון את תשומת הלב

רואה החשבון של החברה לא הפנה את תשומת הלב לעניינים מיוחדים בדוח הסקירה. עם זאת, רואה החשבון ציין כי "מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 10 לדוחות הכספיים ביניים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות".

9. בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח

בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף עם המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 ביוני 2019 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

מישל סיבוני
יו"ר הדירקטוריון

דודי לייזנר
מנכ"ל

22 באוגוסט, 2019

הצהרה (Certification)

אני, דודי ליידנר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2019 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה המנהלת; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי. וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

22 באוגוסט, 2019

דודי ליידנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל פנסייה וגמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2019 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה המנהלת; וכך-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי. וכך-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

22 באוגוסט, 2019

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הראל פנסיה וגמל בע"מ

**דוחות כספיים ביניים
ליום 30 ביוני 2019
(בלתי מבוקרים)**

תוכן עניינים

2..... דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים

3..... דוחות ביניים על המצב הכספי

4..... דוחות ביניים רווח והפסד

5..... דוחות ביניים על רווח והפסד ורווח כולל אחר

6..... דוחות ביניים על השינויים בהון

9..... דוחות ביניים על תזרימי מזומנים

10..... ביאור 1 - כללי

12..... ביאור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים

13..... ביאור 3 - מדיניות חשבונאית

13..... ביאור 4 - מגזרי פעילות

16..... ביאור 5 - ניהול סיכונים פיננסיים

17..... ביאור 6 - מכשירים פיננסיים

18..... ביאור 7 - הון עצמי ודרישות הון

18..... ביאור 8 - מסים על הכנסה

18..... ביאור 9 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

19..... ביאור 10 - התחייבויות תלויות

23..... ביאור 11 - אירועים לאחר תאריך הדיווח

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הראל פנסיה וגמל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה"), הכולל את דוחות הביניים על המצב הכספי ליום 30 ביוני 2019 ואת דוחות הביניים על רווח והפסד, על רווח והפסד ורווח כולל אחר, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של שישה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 "דיווח כספי לתקופות ביניים" כפי שאומץ על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובהתאם להנחיות ולדרישות הגילוי שנקבעו על ידו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של היישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34, כפי שאומץ על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובהתאם להנחיות ולדרישות שנקבעו על ידו.

פסקת הדגש עניין (הפניית תשומת לב)

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 10 לדוחות הכספיים ביניים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

סומך חייקין
רואי חשבון

22 באוגוסט 2019

ליום			ביאור	
31 בדצמבר	30 ביוני			
2018	2018	2019		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
16,342	16,907	17,109		נכסים
231,465	227,946	230,748		נכסים בלתי מוחשיים
581	669	468		הוצאות רכישה נדחות
-	-	21		רכוש קבוע
34,720	27,925	12,426		נכסי מסים שוטפים
283,108	273,447	260,772		חייבים ויתרות חובה
175,034	141,185	190,891	6	השקעות פיננסיות
145	156	60		נכסי חוב סחירים
-	1	4		נכסי חוב שאינם סחירים
175,179	141,342	190,955		אחרות
14,177	26,815	28,011		סך כל השקעות פיננסיות
472,464	441,604	479,738		מזומנים ושווי מזומנים
				סך כל הנכסים
11,714	11,714	11,714	7	הון
68,360	68,360	68,360		הון מניות
5,369	6,582	8,416		פרמיה על מניות
305,878	283,876	324,396		קרנות הון
391,321	370,532	412,886		עודפים
1,104	340	2,843		סך כל ההון
8,217	3,903	-		התחייבויות
71,822	66,829	64,009		התחייבויות בגין מסים נדחים
81,143	71,072	66,852		התחייבויות בגין מסים שוטפים
472,464	441,604	479,738		זכאים ויתרות זכות
				סך כל ההתחייבויות
				סך כל ההון וההתחייבויות
רם גבל	דודי לידנר	מישל סיבוני		
סמנכ"ל כספים	מנכ"ל	יו"ר הדירקטוריון		

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 22 באוגוסט 2019

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		ביאור
	2018	2019	2018	2019	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
418,811	102,744	109,301	204,151	217,481	הכנסות
121,644	30,452	29,154	60,726	58,323	דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו
(121,644)	(30,452)	(29,154)	(60,726)	(58,323)	דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול
418,811	102,744	109,301	204,151	217,481	בניכוי סכומים שהועברו להראל ביטוח
17,249	4,350	4,608	8,603	9,171	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
2,531	1,242	1,701	1,367	1,869	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
438,591	108,336	115,610	214,121	228,521	סך כל ההכנסות
145,521	34,731	37,984	70,890	73,662	הוצאות
222,416	55,197	62,663	109,765	124,600	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
3,651	232	1,158	2,064	2,845	הוצאות הנהלה וכלליות
6	2	-	8	-	הוצאות אחרות
371,594	90,162	101,805	182,727	201,107	הוצאות מימון
66,997	18,174	13,805	31,394	27,414	סך כל ההוצאות
(24,000)	(5,778)	(4,231)	(10,399)	(8,896)	רווח לפני מסים על הכנסה
42,997	12,396	9,574	20,995	18,518	מסים על הכנסה
					8 רווח לתקופה

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		ביאור
	2018	2019	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
42,997	12,396	9,574	20,995	18,518	רווח לתקופה
(2,683)	(1,137)	950	(1,175)	4,752	רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה : פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
(335)	-	(91)	(1)	(123)	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
1,031	389	(294)	402	(1,582)	8 מסים על הכנסה המתייחסים לנכסים פיננסיים זמינים למכירה
(1,987)	(748)	565	(774)	3,047	סך כל רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
41,010	11,648	10,139	20,221	21,565	סך כל הרווח הכולל לתקופה

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

הון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון בגין עם בעל שליטה אלפי ש"ח	קרנות הון אחרות אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	סך הכל הון אלפי ש"ח
11,714	68,360	182	3,496	1,691	305,878	391,321
-	-	-	-	-	18,518	18,518
-	-	4,752	-	-	-	4,752
-	-	(123)	-	-	-	(123)
-	-	(1,582)	-	-	-	(1,582)
-	-	3,047	-	-	-	3,047
11,714	68,360	3,229	3,496	1,691	324,396	412,886

לתקופה של שישה חודשים
שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)

יתרה ליום 1 בינואר 2019

רווח לתקופה

רכיבים של רווח כולל אחר לתקופה:

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח
רווח והפסד

מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר

סך כל הרווח הכולל האחר לתקופה, נטו ממס

יתרה ליום 30 ביוני 2019

הון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון בגין עם בעל שליטה אלפי ש"ח	קרנות הון אחרות אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	סך הכל הון אלפי ש"ח
11,714	68,360	2,169	3,496	1,691	262,881	350,311
-	-	-	-	-	20,995	20,995
-	-	(1,175)	-	-	-	(1,175)
-	-	(1)	-	-	-	(1)
-	-	402	-	-	-	402
-	-	(774)	-	-	-	(774)
11,714	68,360	1,395	3,496	1,691	283,876	370,532

לתקופה של שישה חודשים
שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)

יתרה ליום 1 בינואר 2018

רווח לתקופה

רכיבים של הפסד כולל אחר לתקופה:

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח
רווח והפסד

מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של הפסד כולל אחר

סך כל הפסד הכולל האחר לתקופה, נטו ממס

יתרה ליום 30 ביוני 2018

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

הון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה אלפי ש"ח	קרנות הון אחרות אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	סך הכל הון אלפי ש"ח
11,714	68,360	2,664	3,496	1,691	314,822	402,747
-	-	-	-	-	9,574	9,574
-	-	950	-	-	-	950
-	-	(91)	-	-	-	(91)
-	-	(294)	-	-	-	(294)
-	-	565	-	-	-	565
11,714	68,360	3,229	3,496	1,691	324,396	412,886

לתקופה של שלושה חודשים
שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)

יתרה ליום 1 באפריל 2019

רווח לתקופה

רכיבים של רווח כולל אחר לתקופה:

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר
לדוח רווח והפסד

מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר

סך כל הרווח הכולל האחר לתקופה, נטו ממס

יתרה ליום 30 ביוני 2019

הון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה אלפי ש"ח	קרנות הון אחרות אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	סך הכל הון אלפי ש"ח
11,714	68,360	2,143	3,496	1,691	271,480	358,884
-	-	-	-	-	12,396	12,396
-	-	(1,137)	-	-	-	(1,137)
-	-	-	-	-	-	-
-	-	389	-	-	-	389
-	-	(748)	-	-	-	(748)
11,714	68,360	1,395	3,496	1,691	283,876	370,532

לתקופה של שלושה חודשים
שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)

יתרה ליום 1 באפריל 2018

רווח לתקופה

רכיבים של הפסד כולל אחר לתקופה:

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר
לדוח רווח והפסד

מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של הפסד כולל אחר

סך כל הפסד הכולל האחר לתקופה, נטו ממס

יתרה ליום 30 ביוני 2018

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

הון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה אלפי ש"ח	קרנות הון אחרות אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	סך הכל הון אלפי ש"ח
11,714	68,360	2,169	3,496	1,691	262,881	350,311
-	-	-	-	-	42,997	42,997
-	-	(2,683)	-	-	-	(2,683)
-	-	(335)	-	-	-	(335)
-	-	1,031	-	-	-	1,031
-	-	(1,987)	-	-	-	(1,987)
11,714	68,360	182	3,496	1,691	305,878	391,321

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

יתרה ליום 1 בינואר 2018

רווח לשנה

רכיבים של הפסד כולל אחר לשנה:

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר
לדוח רווח והפסד

מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של הפסד כולל אחר

סך כל ההפסד הכולל האחר לשנה, נטו ממס

יתרה ליום 31 בדצמבר 2018

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		
	2018	2018	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
42,997	12,396	9,574	20,995	18,518	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת רווח לתקופה
(2,298)	(990)	(1,695)	(1,109)	(1,852)	פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים: הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות: נכסי חוב סחירים נכסי חוב שאינם סחירים השקעות אחרות שינוי בהוצאות רכישה נדחות פחת והפחותות: רכוש קבוע נכסים בלתי מוחשיים הוצאות מסים על הכנסה
(11)	(4)	(2)	(6)	(3)	
1	-	-	-	(3)	
(9,073)	(1,764)	1,146	(5,554)	717	
138	21	58	24	115	
4,820	1,383	1,073	2,805	2,223	
24,000	5,778	4,231	10,399	8,896	
17,577	4,424	4,811	6,559	10,093	
(329)	2,199	5,980	6,506	22,326	שינויים בסעיפים מאזניים אחרים: שינוי בחייבים ויתרות חובה שינוי בזכאים ויתרות זכות
14,786	(833)	(16,002)	9,793	(7,813)	
14,457	1,366	(10,022)	16,299	14,513	
3,915	345	427	2,243	2,607	מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה: ריבית שהתקבלה מסים ששולמו מסים שהתקבלו
(15,389)	(3,896)	(5,314)	(7,495)	(17,732)	
4,364	4,365	-	4,365	756	
(7,110)	814	(4,887)	(887)	(14,369)	
67,921	19,000	(524)	42,966	28,755	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת
(673)	(646)	(2)	(647)	(2)	תזרימי מזומנים מפעילות השקעה רכישת רכוש קבוע השקעה בנכסים בלתי מוחשיים מכירות (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות
(3,884)	(414)	(2,257)	(2,434)	(2,990)	
(66,669)	(6,516)	8,058	(30,552)	(11,929)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה
(71,226)	(7,576)	5,799	(33,633)	(14,921)	
(3,305)	11,424	5,275	9,333	13,834	עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
17,482	15,391	22,736	17,482	14,177	
14,177	26,815	28,011	26,815	28,011	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 - כללי

א. היישות המדווחת

הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה") הינה חברה בעלת רישיון מבטח בענף הפנסיה. רישיון זה ביחד עם אישורי קופות גמל וקופות גמל לקצבה מאפשר לה להפעיל את תוכניות הפנסיה ותוכניות הגמל וההשתלמות.

החברה הינה תושבת ישראל, נתאגדה בישראל וכתובתה: רחוב אבא הילל 3, רמת גן.

החברה מוחזקת במלואה על-ידי הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "הראל ביטוח או החברה האם"), אשר הינה בבעלות ובשליטה מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן - "הראל השקעות" או "החברה האם הסופית"), שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

להלן קרנות הפנסיה וקופות הגמל שבניהול החברה:

מספר אוצר	שם הקרן/קופה/מסלול	סוג הקרן/קופה
214	הראל פנסיה	קרן פנסיה חדשה מקיפה
2172	גילעד כללי	
2177	מנוף כללי	
2173	הלכה	
2174	אג"ח ללא מניות	
2175	מניות	
9097	שקלי טווח קצר	
9829	ילידי שנות ה-50	
9827	ילידי שנות ה-60	
9825	ילידי שנות ה-70	
9823	ילידי שנות ה-80	
9821	ילידי שנות ה-90	
12027	בסיסי למקבלי קצבה (*)	
12028	הלכה למקבלי קצבה (*)	
2203	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	
8806	הלכה למקבלי קצבה קיימים	
8858	קצבה לזכאים קיימים	
662	הראל פנסיה כללית	קרן פנסיה חדשה כללית
2164	כללי	
9856	ילידי שנות ה-50	
9858	ילידי שנות ה-60	
9860	ילידי שנות ה-70	
9862	ילידי שנות ה-80	
9864	ילידי שנות ה-90	
12140	בסיסי לקבלי קצבה (*)	
2204	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	
	קופת גמל למשרתי הקבע בצה"ל	קופת גמל לתגמולים
9819	לגילאי 50 ומטה	
9532	לגילאי 50 עד 60	
9533	לגילאי 60 ומעלה	

(*) החל מינואר 2018

ביאור 1 - כללי (המשך)

א. היישות המדווחת (המשך)

מספר אוצר	שם הקרן/קופה/מסלול	סוג הקרן/קופה	
	הראל גמל		
101	הראל אג"ח עד 25% מניות ^(*)	קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	
9742	הראל גמל לגילאי 50 עד 60		
761	הראל גמל מסלול מניות		
762	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות		
1334	הראל גמל שקלי טווח קצר ^(*)		
1335	הראל גמל אג"ח ללא מניות ^(*)		
1368	הראל גמל מסלול שקלי		
1484	הראל גמל אג"ח קונצרני		
502	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות ^(*)		
9744	הראל גמל לגילאי 50 ומטה		
9745	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה ^(*)		
1524	הראל גמל מסלול כהלכה ^(*)		
8057	הראל גמל מסלול חו"ל ^(*)		
	קופת גמל דיסקונט^(**)		
9928	תגמולים עובדי דיסקונט בני 50 עד 60		קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים
9929	תגמולים עובדי דיסקונט בני 60 ומעלה		
9927	תגמולים עובדי דיסקונט בני 50 ומטה		
2234	גמל דיסקונט אגח ממשלת ישראל		
	הראל גמל להשקעה		
8211	הראל גמל להשקעה כללי	קופת גמל לחיסכון	
8520	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות		
8521	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות		
8522	הראל גמל להשקעה מניות		
8523	הראל גמל להשקעה שיקלי טווח קצר		
	הראל חיסכון לילד		
9555	הראל חיסכון לילד - הלכה	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	
11375	הראל חיסכון לילד - חוסכים המעדיפים סיכון מועט		
11376	הראל חיסכון לילד - חוסכים המעדיפים סיכון בינוני		
11377	הראל חיסכון לילד - חוסכים המעדיפים סיכון גבוה		
8759	הראל גמל IRA	קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	
	הראל השתלמות		
154	הראל השתלמות כללי	קרן השתלמות	
763	הראל השתלמות מסלול מניות		
764	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות		
1369	הראל השתלמות מסלול שקלי		
1485	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות		
1034	הראל השתלמות מסלול חו"ל		
416	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות ^(*)		
566	הראל השתלמות לטווח ארוך		
1523	הראל השתלמות מסלול כהלכה ^(*)		
8058	הראל השתלמות אג"ח קונצרני ^(*)		

(*) מנוהל על ידי החברה עבור הראל ביטוח.
 (***) החל מינואר 2019

ביאור 1 - כללי (המשך)

א. היישות המדווחת (המשך)

מספר אוצר	שם הקרן/קופה/מסלול	סוג הקרן/קופה
	הראל קמ"פ	
155	הראל קמ"פ מסלול כללי	קופת גמל מרכזית לפיצויים
739	הראל קמ"פ מסלול מניות ^(*)	
741	הראל קמ"פ מסלול אג"ח צמוד מדד ^(*)	
742	הראל קמ"פ מסלול שקלי ^(*)	
743	הראל קמ"פ אג"ח עד 15% מניות ^(*)	
820	הראל פרופיל אישי למעסיק	קופת גמל מרכזית לפיצויים רבת מסלולים
1296	הראל קופה לפנסייה תקציבית	קופת גמל להשתתפות בפנסייה תקציבית
857	הראל דקל קופת גמל לדמי מחלה	קופת גמל לדמי מחלה

(*) מנוהל על ידי החברה עבור הראל ביטוח.

ב. אירועים מהותיים בתקופת הדוח

1. הסבת המערכת התפעולית בתחום הגמל וההשתלמות

במסגרת פעילותה בתחום הגמל וההשתלמות קיבלה החברה שירותי תפעול, לרבות שירותי מערכת תפעול, מלאומי שירותי שוק ההון בע"מ (להלן: "מערכת לאומי"). בינואר 2019 החברה הסבה את פעילותה, למעט מספר מצומצם של קופות, ממערכת לאומי למערכת מיכון פנימית אשר משמשת אותה לפעילותה בתחום הפנסייה.

2. העברת ניהול קופת התגמולים לעובדי בנק דיסקונט (להלן - הקופה)

ביום 17 בספטמבר 2018 נחתם הסכם להעברת ניהול הקופה מהחברה לניהול קופות גמל של עובדי בנק דיסקונט בע"מ לחברה. הקופה הינה קופת גמל ענפית, לשכירים ועצמאים עובדי הבנק. ביום 14 בנובמבר 2018 התקבל מהממונה אישור מראש להעברה מרצון של קופת הגמל וביום 1 בינואר 2019 הועבר ניהול הקופה לידי החברה בהתאם להסכם. בהתאם להוראות הסכם העברת הניהול, החברה תפעל למיזוג הקופה לתוך קופת הגמל של החברה. המיזוג צפוי להתבצע עד לסוף שנת 2019.

ג. לנכסי הקרנות והקופות (להלן - "הנכסים") ולהכנסות מאותם נכסים לא ניתן ביטוי בדוחות הכספיים ביניים של החברה מאחר שלחברה אין חלק בנכסים, בהכנסות ובהוצאות של הקרנות והקופות שבניהולה.

ביאור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים

א. הצהרה על עמידה בתקני דיווח כספי בינלאומיים

הדוחות הכספיים ביניים נערכו בהתאם ל- IAS 34, דיווח כספי לתקופות ביניים, כפי שאומץ על ידי הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון (להלן - "הממונה") ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידו, ואינם כוללים את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותם ביחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (להלן - "הדוחות הכספיים השנתיים").

הדוחות הכספיים ביניים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 22 באוגוסט 2019.

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

(1) בעריכת הדוחות הכספיים ביניים בהתאם ל- IFRS, נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

ההערכות ושיקול הדעת, בהם השתמשה הנהלת החברה לצורך יישום המדיניות החשבונאית בהכנת הדוחות הכספיים ביניים עקביים לאלה בהם השתמשה בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

ביאור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים (המשך)**ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת (המשך)****(2) שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן**

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי גילוי בלבד, נקבע באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי ההיוון מתבססים על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים.

ביאור 3 - מדיניות חשבונאית

א. המדיניות החשבונאית של החברה בדוחות כספיים ביניים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות הכספיים השנתיים.

ב. יישום לראשונה של תיקונים לתקנים**תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 16 (להלן - "התקן")**

התקן מחליף את תקן בינלאומי מספר 17 חכירות (IAS17) ואת הפרשנויות הקשורות לתקן. הוראות התקן מבטלות את הדרישה הקיימת מחוכרים לסיווג החכירה כתפעולית או מימונית. חלף זאת, לעניין חוכרים מציג התקן מודל אחר לטיפול החשבונאי בכל החכירות, לפיו על החוכר להכיר בנכס זכות שימוש ובהתחייבות בגין חכירה בדוחות הכספיים.

ליישום התקן אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של החברה.

ביאור 4 - מגזרי פעילות**א. כללי**

החברה מרכזת את עיקר פעילות הפנסיה והגמל של קבוצת הראל, ופועלת בשני מגזרי פעילות, כדלקמן:

1. מגזר הפנסיה - הפעילות הינה ניהול ותפעול קרנות פנסיה חדשות (קרן פנסיה חדשה מקיפה וקרן פנסיה חדשה כללית), מתן שירותי ניהול ותפעול לחברת לעתיד - חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ, חברה אחות בקבוצת הראל.
2. מגזר הגמל - הפעילות הינה ניהול קופות גמל. המוצרים הכלולים במגזר פעילות זה הינם: קופת גמל לתגמולים ופיצויים, קופת גמל להשקעה, חיסכון לילד, קרן השתלמות, קופה מרכזית לפיצויים, קופה לדמי מחלה, קופה מרכזית לפנסיה תקציבית וקופת גמל בניהול אישי IRA ומתן שירותי תפעול לחברת קרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ.

הקצאת העלויות בין המגזרים השונים מתבצעת בהתאם למהות ההוצאה ושיוכה למגזר הרלוונטי. הוצאות אשר אינן מיוחסות ישירות למגזר פעילות מסוים, מחולקות בין המגזרים, לפי מהותן, על פי מפתח הקצאה רלוונטי.

חלק מעלויות הנהלה וכלליות בהן נושאת החברה, הינן חלקה בהוצאות המשותפות עם החברה האם והינן מחולקות בין החברה לבין החברה האם בהתאם למודל הקצאה אשר מתבסס על פרמטרים כלכליים הנבחנים מעת לעת. תוצאות המגזר כוללות הוצאות המיוחסות ישירות למגזר והוצאות המיוחסות לפי הקצאה.

ביאור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח בדבר מגזרי פעילות

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019		
פנסיה	גמל	סה"כ
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
157,220	60,261	217,481
-	58,323	58,323
-	(58,323)	(58,323)
157,220	60,261	217,481
1,499	7,672	9,171
1,196	673	1,869
159,915	68,606	228,521
46,677	26,985	73,662
94,878	29,722	124,600
2,726	119	2,845
144,281	56,826	201,107
15,634	11,780	27,414
2,963	1,666	4,629
18,597	13,446	32,043

הכנסות
 דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו
 דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול
 בניכוי סכומים שהועברו להראל ביטוח

הכנסות מדמי ניהול ותפעול
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

סך כל ההכנסות

הוצאות
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות

סך כל ההוצאות

רווח לפני מסים על הכנסה

רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018		
פנסיה	גמל	סה"כ
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
153,632	50,519	204,151
-	60,726	60,726
-	(60,726)	(60,726)
153,632	50,519	204,151
1,467	7,136	8,603
785	582	1,367
155,884	58,237	214,121
47,190	23,700	70,890
82,427	27,338	109,765
1,997	67	2,064
-	8	8
131,614	51,113	182,727
24,270	7,124	31,394
(823)	(353)	(1,176)
23,447	6,771	30,218

הכנסות
 דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו
 דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול
 בניכוי סכומים שהועברו להראל ביטוח

הכנסות מדמי ניהול ותפעול
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

סך כל ההכנסות

הוצאות
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

רווח לפני מסים על הכנסה

הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

ביאור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח בדבר מגזרי פעילות (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019		
פנסיה	גמל	סה"כ
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
78,791	30,510	109,301
-	29,154	29,154
-	(29,154)	(29,154)
78,791	30,510	109,301
740	3,868	4,608
1,088	613	1,701
80,619	34,991	115,610
24,274	13,710	37,984
47,796	14,867	62,663
1,114	44	1,158
73,184	28,621	101,805
7,435	6,370	13,805
550	309	859
7,985	6,679	14,664

הכנסות
 דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו
 דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול
 בניכוי סכומים שהועברו להראל ביטוח

הכנסות מדמי ניהול ותפעול
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
סך כל ההכנסות

הוצאות
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
סך כל ההוצאות

רווח לפני מסים על הכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018		
פנסיה	גמל	סה"כ
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
76,960	25,784	102,744
-	30,452	30,452
-	(30,452)	(30,452)
76,960	25,784	102,744
738	3,612	4,350
698	544	1,242
78,396	29,940	108,336
22,830	11,901	34,731
41,921	13,276	55,197
247	(15)	232
-	2	2
64,998	25,164	90,162
13,398	4,776	18,174
(796)	(341)	(1,137)
12,602	4,435	17,037

הכנסות
 דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו
 דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול
 בניכוי סכומים שהועברו להראל ביטוח

הכנסות מדמי ניהול ותפעול
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
סך כל ההכנסות

הוצאות
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון
סך כל ההוצאות

רווח לפני מסים על הכנסה
 הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

ביאור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח בדבר מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018			
פנסיה	גמל	סה"כ	
(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
313,871	104,940	418,811	הכנסות
-	121,644	121,644	דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו
-	(121,644)	(121,644)	דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול בניכוי סכומים שהועברו להראל ביטוח
313,871	104,940	418,811	
2,947	14,302	17,249	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
1,463	1,068	2,531	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
318,281	120,310	438,591	סך כל ההכנסות
96,036	49,485	145,521	הוצאות
167,413	55,003	222,416	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
3,513	138	3,651	הוצאות הנהלה וכלליות
-	6	6	הוצאות אחרות
266,962	104,632	371,594	הוצאות מימון
51,319	15,678	66,997	סך כל ההוצאות
(1,932)	(1,086)	(3,018)	רווח לפני מסים על הכנסה
49,387	14,592	63,979	הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
			סך כל הרווח הכולל לשנה לפני מסים על הכנסה

ביאור 5 - ניהול סיכונים פיננסיים

מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים של החברה זהה לזו המתוארת בביאורים לדוחות הכספיים השנתיים.

ביאור 6 - מכשירים פיננסיים

א. שווי הוגן בהשוואה לערך בספרים

הערך בספרים של נכסים פיננסיים מסוימים לרבות מזומנים ושווי מזומנים, חייבים והשקעות פיננסיות, תואם או קרוב לשווי ההוגן שלהם.

ב. היררכיית שווי הוגן

הטבלה להלן מציגה ניתוח של המכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס עיתי, תוך שימוש בשיטת הערכה בהתאם לרמות השווי ההוגן בהיררכיה.

הרמות השונות הוגדרו כדלקמן:

- רמה 1: שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2: שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, במישרין או בעקיפין, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3: שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

ליום 30 ביוני 2019

רמה 1 (בלתי מבוקר)	רמה 3 (בלתי מבוקר)	סה"כ (בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
190,891	-	190,891	נכסי חוב סחירים
-	4	4	אחרות
190,891	4	190,895	סה"כ

ליום 30 ביוני 2018

רמה 1 (בלתי מבוקר)	רמה 3 (בלתי מבוקר)	סה"כ (בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
141,185	-	141,185	נכסי חוב סחירים
-	1	1	אחרות
141,185	1	141,186	סה"כ

ליום 31 בדצמבר 2018

רמה 1 (מבוקר)	רמה 3 (מבוקר)	סה"כ (מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
175,034	-	175,034	נכסי חוב סחירים
-	-	-	אחרות
175,034	-	175,034	סה"כ

ג. מדיניות ההשקעה של החברה הינה רכישת מכשירים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס עיתי, תוך שימוש בשיטת הערכה בהתאם לרמת שווי 1 בלבד, ראה סעיף ב לעיל.
עם זאת, במסגרת הסדר שלו הייתה שותפה החברה נרשם בספריה מכשיר פיננסי הנמדד תחת רמת שווי 3, כאמור לעיל, הערך בספרים של מכשיר זה אינו מהותי.

ביאור 7 - הון עצמי ודרישות הון

א. מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. החברה כפופה לדרישות הון הנקבעות על ידי הממונה.

ב. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012 (להלן - "תקנות ההון") והנחיות הממונה.

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 ביוני		
2018	2018	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
140,745	135,313	150,704	150,704	הסכום הנדרש על פי תקנות ההון (*)
391,321	370,532	412,886	412,886	הון עצמי קיים
250,576	235,219	262,182	262,182	עודף ליום הדוח
				(*) הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין:
54,767	53,193	60,453	60,453	היקף נכסים מנוהלים
85,978	82,120	90,251	90,251	הוצאות שנתיות
140,745	135,313	150,704	150,704	סך כל הסכום הנדרש

נכון למועד הדוח, החברה עומדת בהוראות התקנות כאמור.

מלבד הדרישות הכלליות בחוק החברות, חלוקת דיבידנד מעודפי ההון בחברה מנהלת כפופה גם לדרישות נזילות ועמידה בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.

ביאור 8 - מסים על הכנסה

שינויים בשיעורי המס

ביום 22 בדצמבר 2016 פורסם ברשומות חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016, אשר קבע, בין היתר, את הורדת שיעור מס חברות משיעור של 25% ל-23% בשתי פעימות. הפעימה הראשונה לשיעור של 24%, החל מינואר 2017 והפעימה השנייה לשיעור של 23% החל מינואר 2018 ואילך.

שיעור המס הסטטוטורי החל על החברה הינו כדלקמן:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס במוסדות כספיים
2018 ואילך	23%	17%	34.19%

ביאור 9 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

חברות בעלות שליטה	חברות בשליטה משותפת	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
-	3,848	ליום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)
53,138	15	חייבים ויתרות חובה
		זכאים ויתרות זכות
-	3,650	ליום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)
54,009	18	חייבים ויתרות חובה
		זכאים ויתרות זכות
-	3,702	ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
60,121	18	חייבים ויתרות חובה
		זכאים ויתרות זכות

ביאור 9 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

בעל עניין וצדדים קשורים אחרים אלפי ש"ח	חברות בשליטה משותפת אלפי ש"ח	חברות בעלות שליטה אלפי ש"ח	
-	8,843	307	לתקופה של שישה חודשים
(497)	(91)	(83,708)	שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)
(4,275)	-	(22,051)	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
-	82	-	הוצאות הנהלה וכלליות
			הוצאות עמלות, שיווק ורכישה אחרות
			השתתפות בהוצאות עמלות
-	8,250	353	לתקופה של שישה חודשים
(426)	(110)	(68,600)	שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)
(4,682)	-	(20,098)	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
-	82	-	הוצאות הנהלה וכלליות
			הוצאות עמלות, שיווק ורכישה אחרות
			השתתפות בהוצאות עמלות
-	4,450	158	לתקופה של שלושה חודשים
(242)	(45)	(42,645)	שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)
(2,701)	-	(11,013)	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
-	41	-	הוצאות הנהלה וכלליות
			הוצאות עמלות, שיווק ורכישה אחרות
			השתתפות בהוצאות עמלות
-	4,174	176	לתקופה של שלושה חודשים
(180)	(55)	(35,116)	שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)
(3,026)	-	(8,689)	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
-	41	-	הוצאות הנהלה וכלליות
			הוצאות עמלות, שיווק ורכישה אחרות
			השתתפות בהוצאות עמלות
-	16,531	718	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
(835)	(218)	(142,247)	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
(9,083)	-	(37,407)	הוצאות הנהלה וכלליות
-	163	-	הוצאות עמלות, שיווק ורכישה אחרות
			השתתפות בהוצאות עמלות

ביאור 10 - התחייבויות תלויות

א. קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי החברה לעמיתי הקרנות והקופות שבניהולה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשניות ואחרות, עקב פערי מידע בין החברה לבין עמיתי קרנות הפנסייה וקופות הגמל, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטוריים. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם מוצרים פנסיוניים ארוכי טווח המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006. פרשנות חדשה לאמור במוצרים פנסיוניים ארוכי טווח עלולה לעיתים להשפיע על הרווחיות העתידית של החברה בגין המוצרים הקיימים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. כמו כן, קיימת חשיפה בשל שינויים רגולטוריים והנחיות של הממונה, בחוזרים שהינם בתוקף ובטיוטות חוזרים שעדיין מתקיימים דיונים לגביהן, וכן ב"עמדות ממונה" ו"הכרעות עקרוניות" בנושאים שונים שחלקם בעלי השלכות תפעוליות ומשפטיות נרחבות. חשיפה זו מוגברת בתחום החיסכון הפנסיוני בו פועלת החברה. בתחום זה התקשרויות עם העמיתים הינן לאורך שנים רבות במהלכן עשויים להתרחש שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. זכויות העמיתים מנוהלות באמצעות מערכות מיכוניות מורכבות, אשר לאור השינויים כאמור, יש צורך להתאימן באופן שוטף. כל אלו יוצרים חשיפה תפעולית ומיכונית מוגברת בתחום זה.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 והתקנות שהותקנו על פיו, מטילים חובות על הקופות, בנסיבות שפורטו בחוק, בגין חובות של מעבידים לעובדיהם אשר לא סולקו במועדם על ידי העברת כספים לקופות. קיימת אי ודאות בכל הקשור לגובה הסכומים שבפיגור, כמו גם לעצם מחויבות המעבידים בנושא, וזאת בין היתר, בשל סיבות שונות לאי העברת כספים לקופות האופייניות לסקטור קופות הגמל (כגון: הפסקת יחסי עובד-מעביד, העברת כספים לקופה אחרת וכיוצ"ב). להערכת החברה, הסכומים הינם בהיקפים שאינם מהותיים. על מנת לגבות את החובות, כאמור, שולחת החברה מכתבי התראה למעבידים ולעמיתים ובמידת הצורך מגישה תביעות נגד המעבידים החייבים.

ג. העברות כספים - במסגרת הוראות הממונה, החברה המנהלת נדרשת לבצע העברות כספים תוך פרקי זמן כפי שנקבע בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008. אי עמידה במועדים כאמור, אשר עלולה לנבוע בתקופות מסוימות מאירועים שלחברה אין שליטה עליהם, חושפת את החברה להתחייבות פיננסית בגין פערי תשואה עד למועד העברת הכספים בפועל לחשבון העמית.

ד. בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המפורטות להלן, אשר בהן, להערכת ההנהלה, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות שקיבלה, אין זה יותר סביר מאשר לא ("more likely than not"), כי טענות ההגנה של החברה תידחינה ואישור התובענה כייצוגית יתקבל, או שקיימים סיכויים של 50% ומעלה כי בסופו של ההליך תתקבלנה טענותיה של החברה שסביר כי הסדר פשרה מוצע, אשר אינו כולל התחייבות מהותית לתשלום כספי יתקבל, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות בהן, ביחס לתביעה, כולה או חלקה, יותר סביר מאשר לא כי טענות ההגנה של החברה עלולות להדחות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי הנהלת החברה. להערכת הנהלת החברה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה. בבקשה לאישור תובענה כייצוגית בסעיף 13 להלן, לא ניתן בשלב ראשוני זה להעריך את סיכויי הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.

1. ביולי 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד ארבע חברות נוספות המנהלות קרנות הפנסיה. עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות מעלות את דמי הניהול המשולמים על ידי עמיתים בקרנות פנסיה מתוך החיסכון שהצטבר (יתרה צבורה), לשיעור המקסימלי המותר על פי הדין, במועד בו העמיתים הופכים לפנסיונרים, מקבלים גמלת זקנה ואינם יכולים עוד לנייד את החיסכון הפנסיוני שלהם. הקבוצה אותה מבקשות התובענות לייצג הינה כל מי שהינו עמית בקרן פנסיה חדשה מקיפה, המנוהלת על ידי אחת מן הנתבעות, וזכאי לקבל פנסיית זקנה ו/או יהיה זכאי בעתיד לקבל פנסיית זקנה. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקשות התובענות לייצג, מסתכם להערכת התובעות, לסכום של כ-48 מיליוני ש"ח כנגד כלל הנתבעות. בספטמבר 2017 הוגשה עמדת הממונה התומכת בעמדת הנתבעות, לפיה אין להשוות בין שיעור דמי הניהול הנגבים מעמית בתקופת החיסכון לבין שיעור דמי הניהול הנגבים ממקבל קצבה לאחר פרישתו, היות שמדובר בשתי תקופות שונות ובעלות מאפיינים שונים. דמי הניהול לאחר הפרישה נקבעים מחדש בעת הפרישה וללא קשר לשיעור דמי הניהול בטרם הפרישה ולכן אין מדובר בהעלאה של דמי ניהול, אלא בקביעת שיעור של דמי ניהול לתקופת הפרישה. לפיכך, "חוזר דמי ניהול" המתייחס לחובת מתן הודעה לעמיתים על ידי החברות המנהלות כלל אינו חל ביחס לקביעת דמי ניהול לפנסיונרים וחובת מתן הודעה על שינוי בדמי הניהול מכוח החוזר לא חלה על החברות המנהלות שעה שמדובר במקבלי קצבה. הליך גישור שניהלו הצדדים לא צלח וההליך חזר להתנהל בבית המשפט.

2. בספטמבר 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד ארבע חברות נוספות המנהלות קרנות פנסיה. עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות הפרו, כביכול, את חובות הנאמנות שהן חבות כלפי העמיתים בקופות הגמל שבניהולן בכך שתיגמלו את סוכני הביטוח בעמלות בשיעור הנגזר מדמי הניהול הנגבים על ידיהן מן העמיתים ובכך תיגמלו את הסוכנים בסכום הגדל ככל שגדלים דמי הניהול ובטענה כי הנתבעות עשו, כביכול, עושר ולא במשפט בכך שיצרו, כביכול, מנגנון שמטרתו להעלות את דמי הניהול לטובת הסוכנים והחברות המנהלות. התובעים מעריכים את הנזק לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג בסך של כ-300 מיליוני ש"ח לשנה מאז שנת 2008.

3. בפברואר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד ארבע חברות מנהלות אחרות של קרנות פנסיה. עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות מתחילות לגבות ממקבלי קצבאות נכות ושארים, בעת שהם מתחילים לקבל קצבאות ואינם יכולים עוד לנייד את כספיהם לקרן פנסיה אחרת, דמי ניהול בשיעור המקסימלי המותר על פי הדין, מבלי שניתנת להם הודעה מראש על כך. הקבוצה אותה מבקשת התובעות לייצג הינה כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת נכות (נכות מכל מין וסוג), וכן כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת שארים (שארים מכל מין וסוג), וכן כל מי שהוא עמית פעיל/מבוטח/חבר בקרן פנסיה חדשה מקיפה המנוהלת על ידי אחת מהנתבעות אשר ניזוק כתוצאה מגביית דמי הניהול בקשר עם קצבאות הנכות והשארים. התובעת אינה מכמתת את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג, אולם היא מעריכה אותו באומדן ראשוני בכמיליארד ש"ח כנגד כלל הנתבעות. בינואר 2018 ניתנה החלטה לפיה הדיון בבקשת האישור מועבר לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב שלו הסמכות העניינית לדון בתביעה.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות (המשך)

ד. (המשך)

4. בפברואר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. עניינה של התובענה בטענה כי החברה גובה, כביכול, מהעמיתים המבצעים הפקדות חד פעמיות לקרן הפנסיה, כספים בגין ביטוח לסיכוני נכות וביטוח למקרה מוות בגין תקופה שכבר חלפה ביום הגביה, כאשר ידוע כי הסיכון בגינו נגבו הכספים לא התממש ולא יכול עוד להתממש. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל מי שהפריש כספים לקופות גמל ו/או קרנות פנסיה ו/או ביטוח מנהלים שמנהלת החברה ואשר נגבו ממנו כספים רטרואקטיבית בגין ביטוח חיים ו/או סיכוני נכות וזאת במשך שבע השנים שקדמו למועד הגשת התובענה ועד למועד מתן החלטה בבקשה לאישורה כייצוגית. נזקו האישי הנטען של התובע מוערך בסך של כ-826 ש"ח והנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, מסתכם, להערכת התובע, לסכום של כ-5,577,000 ש"ח. במרס 2017 הורה בית המשפט כי התובענה תועבר לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב.
5. באוגוסט 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. עניינה של התובענה בטענה כי החברה גובה, כביכול, מעמיתיה, בנוסף לדמי הניהול, תשלום בגין רכיב הוצאות ניהול השקעות (רכיב הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), אשר גבייתו מותרת על פי דין, ללא הוראה חוזית המאפשרת לה לגבותו. בכך, מפרה החברה, לטענת התובע, את הוראות תקנון קרן הפנסיה ואת חובות האמון והגילוי המוטלות עליה. במסגרת הבקשה מתבקש להשיב לעמיתים בקרנות הפנסיה את הסכומים אשר נגבו מהם כהוצאות ניהול השקעות בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה בתוספת הפרשי התשואה שהיה הכסף מניב לו הושקע בקרן הפנסיה. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, מסתכם, להערכת התובע, לסכום של כ-132 מיליוני ש"ח. באפריל 2017 התקבלה החלטת בית המשפט לפיה, בהעדר סמכות עניינית לדון בבקשת האישור, התביעה מועברת לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב. ביוני 2018 הוגשה עמדת רשות שוק ההון התומכת בעמדת החברה.
6. בנובמבר 2016 התקבלה בחברה בקשה מתוקנת לאישור תובענה כייצוגית נגד הראל ביטוח, נגד עמותת גמלאי קרן הפנסיה "נתיב" דרום ומרכז (להלן - "עמותת הגמלאים") ונגד כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "כלל"), אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז במסגרת בקשה לאישור תובענה כייצוגית, המתנהלת החל מחודש מאי 2015 נגד כלל ונגד עמותת הגמלאים. עניינה של התובענה בטענה, כי כלל ביטלה באופן חד צדדי ולא כדין את פוליסת ביטוח החיים הקבוצתית לגמלאי קרן הפנסיה "נתיב", בטענה כי הפוליסה אינה רווחית. צירופה של הראל ביטוח לבקשת האישור התבקש, לטענת התובע, נוכח תפקידה של החברה אשר העניקה שירותי תפעול וניהול לקרן הפנסיה "נתיב", ביחד עם עמותת הגמלאים, לגבות מחברי עמותת הגמלאים את דמי הביטוח החודשיים ונוכח עמדתה של החברה, כי לא ניתנו לה הרשאות חברי העמותה לגביית סכומי ביטוח גבוהים יותר. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל מי שבטוח בכלל בפוליסת ביטוח מסוג חיים קבוצתי אשר נערכה על ידי עמותת הגמלאים ואשר בוטלה על ידי כלל באופן חד צדדי. ביום 6 באוקטובר 2017 הגיש המבקש בקשת אישור מתוקנת במסגרתה טען המבקש כי החברה הכרחית להליך לאור זאת שהפרמיה החודשית הועלתה בעבר מבלי שהגמלאים חתמו על אישורים המתירים זאת, אך הכיר בכך שהחברה נתנה שירותי תפעול בלבד. המבקש מעמיד את נזקו האישי על 50,000 ש"ח ומעריך את הנזק הכולל של חברי הקבוצה ב-90 מיליון ש"ח. במאי 2019 ניתנה החלטה המאשרת את התובענה כתובענה ייצוגית בעניין כלל ודוחה את בקשת האישור בעניין החברה.
7. בדצמבר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה כי החברה מעלה, כביכול, את דמי הניהול הנגבים מעמיתיה קרן הפנסיה המקיפה שבניהולה מבלי שניתנת להם על כך הודעה כדין, וכי היא גובה מהם, כביכול, בעת הפקדת כספיהם בקרן הפנסיה הכללית עקב הפקדה מצטברת בקרן הפנסיה המקיפה העולה על התקרה הקבועה לכך בחוק, דמי ניהול בשיעור העולה על שיעור דמי הניהול שלהם בקרן הפנסיה המקיפה, מבלי שניתנת להם הודעה על כך. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל עמית, אשר בשבע השנים שקדמו למועד הגשת בקשת האישור ועד אישור התובענה כייצוגית, הועלו דמי הניהול הנגבים ממנו מבלי שניתנה לו הודעה כדין ו/או נגבו ממנו דמי ניהול בניגוד למוסכם בינו לבין החברה. נזקו האישי הנטען של התובע מוערך בכ-265 ש"ח והוא מציין כי אין ביכולתו להעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג. ביוני 2017 התקיים דיון קדם משפט בסיומו הוחלט כי הדיון יועבר לבית הדין לעבודה. הליך גישור שהתנהל בין הצדדים לא צלח והדיון שב להתנהל בבית הדין. ביום 30 באפריל 2019 אישר בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב באופן חלקי את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית בשאלת גובה דמי הניהול שנגבו מעמיתים שהופקדו להם כספים בקרן הפנסיה הכללית עקב הפקדה מצטברת בקרן הפנסיה המקיפה העולה על התקרה הקבועה לכך בחוק ודחה את יתר טענות המבקשים. הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית הינה כל עמית של הראל פנסיה וגמל, שבמהלך התקופה שמיום 12 בדצמבר 2009 ועד ליום 30 באפריל 2019 נפתחה עבורו קרן פנסיה כללית, לאחר שחצה את תקרת ההפקדות הסטטוטורית בקרן הפנסיה המקיפה, ושחויב, באופן אוטומטי ובלא שנמסרה לו הודעה על כך, בדמי הניהול המקסימליים האפשריים על פי דין בגין הפקדותיו לקרן הכללית, זאת, אף שבהתאם להסדר הנחות שהיה בתוקף בעניינו הוא היה זכאי להנחה בדמי הניהול בקרן המקיפה. לאחר ההחלטה בבקשת האישור, התחדשו הליכי הגישור בין הצדדים.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות (המשך)

ד. (המשך)

8. בפברואר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד החברה האם הראל חברה לביטוח בע"מ. עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות גובות תשלומים שונים בגין הקמת הלוואות ו/או הטיפול בהן וזאת לכאורה, בניגוד להוראות הדין, בהיעדר הרשאה חוקית ובניגוד לעמדת הממונה. הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג הינה כל אדם או גוף אשר נטל הלוואה ו/או קיבל אשראי מהמשיבות ונגבו ממנו כספים בקשר עם הקמת הלוואה ו/או הטיפול בה, בשבע השנים שקדמו למועד הגשת התובענה. התובעת מעריכה את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג בכ-5.9 מיליון ש"ח. הצדדים מנהלים הליך גישור. יצוין כי ביום 3 בדצמבר 2017 פורסמה עמדת ממונה בנושא איסור גביית דמי טיפול בהלוואות במסגרתה צוין כי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון סבורה כי גביית דמי טיפול בהלוואות אינה עומדת בהוראות חוק הפיקוח על קופות גמל. לפיכך, הרשות תראה בגופים מוסדיים אשר ממשיכים לגבות כספים כאמור עבור העמדת הלוואות מכל סוג על ידי הגוף המוסדי או עבור הטיפול בהן או מאפשרים גביית כספים אלו על ידי צד שלישי, כעוברים על הוראות החוק. עוד צוין כי שאלת ההשבה לעמיתים שנגבו מהם כספים כאמור בעבר, תיוותר להכרעת בית המשפט במסגרת הדיון בתביעות בעניין זה.
9. בפברואר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד חברה נוספת. עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות גובות מעמיתים קופות הגמל שבניהולן, אשר נוטלים מהן הלוואות, תשלומים שונים בגין טיפול בהלוואות וזאת, לכאורה, בניגוד להוראות הדין ולעמדת הממונה. הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה כל עמיתי קופות הגמל שבניהול הנתבעות, אשר קיבלו מהן הלוואות ולחילופין כל עמיתי קופות הגמל שבניהול הנתבעות. התובעים מעריכים את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג בכ-44.75 מיליון ש"ח. באפריל 2017 ניתנה החלטת בית המשפט לפיה אין למחלקה הכלכלית סמכות לדון בתיק ולפיכך הוא ייקבע לשמיעה כתיק אזרחי. הצדדים מנהלים הליך גישור. יצוין כי ביום 3 בדצמבר 2017 פורסמה עמדת הממונה בנושא איסור גביית דמי טיפול בהלוואות במסגרתה צוין כי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון סבורה כי גביית דמי טיפול אינה עומדת בהוראות חוק הפיקוח על קופות גמל. לפיכך, הרשות תראה בגופים מוסדיים אשר ממשיכים לגבות כספים כאמור עבור העמדת הלוואות מכל סוג על ידי הגוף המוסדי או עבור הטיפול בהן או מאפשרים גביית כספים אלו על ידי צד שלישי, כעוברים על הוראות החוק. עוד צוין כי שאלת ההשבה לעמיתים שנגבו מהם כספים כאמור בעבר, תיוותר להכרעת בית המשפט במסגרת הדיון בתביעות בעניין זה.
10. במרס 2017 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה כי החברה גובה רכיב המכונה הוצאות ניהול השקעות מעמיתים קופות הגמל אשר בניהולה. בבקשת האישור נטען כי גביה זו נעשית על ידי החברה בהיעדר הוראה חוזית המאפשרת לה לעשות כן ובכלל כך בהיעדר הסכמה מתאימה בתקנון קופת הגמל. התובעת מעריכה את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג בכ-127.1 מיליון ש"ח. בינואר 2018 הוחלט לאחד את הדיון יחד עם בקשות נוספות לאישור תובענה ייצוגית תלויות ועומדות באותו נושא. במאי 2018 הוגשה לבית הדין עמדת הממונה התומכת בעמדת הנתבעות ולפיה גופים מוסדיים רשאים לגבות הוצאות ישירות מאת העמיתים או המבוטחים, גם אם הדבר אינו מצוין באופן מפורש בתקנון הגוף המוסדי, ובלבד שהדבר נעשה בהתאם להוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), התשס"ח-2008.
11. במרס 2018 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד חברות מנהלות אחרות. בבקשת האישור נטען כי המשיבות גובות מעמיתים שאין להם שארים (בני זוג או ילדים מתחת לגיל 21), פרמיה בגין כיסוי ביטוחי מפני סיכוני מוות, כאשר במקרה הביטוח ישולמו תגמולי הביטוח לשאירי העמית. לשיטתם של המבקשים, חלה על המשיבות חובת גילוי יזום אקטיבית, מכוחה עליהן לברר עם כל עמית - במועד ההצטרפות לקרן, וכן מדי שנתיים - אם יש לו שארים, וככל שאין לו שארים עליהן לוודא כי הוא מודע לכך שכיסוי השארים לכאורה חסר ערך עבורו. המבקשים עותרים לחייב את המשיבות לזקוף לטובת קופת החיסכון של חברי הקבוצה את כל הכספים ששולמו על ידיהם ונזקפו לטובת דמי ביטוח שארים, בתוספת התשואה שהייתה מתקבלת על כספים אלו אילו היו נזקפים לטובת קופת החיסכון שלהם במועד תשלומם לקרן הפנסיה. המבקשים הגדירו את הקבוצה ככוללת את כל העמיתים אשר צורפו או הצטרפו לקרן פנסיה המנוהלת על ידי מי מהמשיבות, במסגרתה נגבתה מהם פרמיה בגין כיסוי שארים בזמן שלא היו להם שארים. סכום תביעתו הפרטנית של המבקש כלפי החברה הוערך על ידיו בסכום של "לפחות 34 ש"ח". כנטען בבקשת האישור, אין בידי המבקשים להעריך בשלב זה את שיעור הנזק המצטבר שנגרם לחברי קבוצת העמיתים של איזו מהמשיבות.
12. ביולי 2019 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה גובה, כביכול, מעמיתים בקרן ההשתלמות "הראל השתלמות" תשלום בגין רכיב "הוצאות ניהול השקעות", אשר גבייתו מותרת על פי דין, ללא עיגון הסכמי בתקנון קרן ההשתלמות. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג היא כלל העמיתים בקרנות ההשתלמות "הראל השתלמות" שמנהלת המשיבה אשר נגבו מהם הוצאות ניהול השקעות. התובע מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בכ-56.8 מיליון ש"ח.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות (המשך)

ד. (המשך)

13. באוגוסט 2019 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה האם הסופית. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה אינה מקיימת, כביכול, את הוראות הדין לעניין איתור עמיתים שהקשר עמם נותק ולעניין איתור וידוע מוטבים ויורשים של עמיתים אשר הלכו לעולמם. עוד נטען, כי החברה גבתה, כביכול, דמי ניהול ביתר באופן המנוגד להוראות הדין. התובעות אינן מכמתות את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הן מבקשות לייצג אולם הן מעריכות אותו בעשרות ואף מאות מיליוני שקלים.

להלן סיכום נתוני תביעות משפטיות:

<u>סוג</u>	<u>כמות תביעות</u>	<u>הסכום הנתבע באלפי ש"ח</u>
<u>תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית:</u>		
צוין סכום המתייחס לחברה	-	-
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה	-	-
לא צוין סכום התביעה	1	-
<u>בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:</u>		
צוין סכום המתייחס לחברה	4	321,477
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה	5	1,398,650
לא צוין סכום התביעה	2	-
<u>תביעות מהותיות אחרות</u>	-	-

סכום ההפרשה הכולל עבור התביעות שהוגשו כנגד החברה כמפורט לעיל מסתכם בכ-4 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2018 כ-3 מיליוני ש"ח).

ביאור 11 - אירועים לאחר תאריך הדיווח

ביום 22 באוגוסט 2019 אישר הדירקטוריון של החברה את העברת הזכויות של הראל ביטוח בתיקי הלקוחות והמוניטין של פעילות הגמל, לחברה, ומיד לאחר מכן העברת מלוא החזקותיה של הראל ביטוח בחברה, להראל השקעות (להלן - "השינוי המבני"). העברת החזקות כאמור להראל השקעות במסגרת השינוי המבני, תטופל כדיבדנד בעין מאת הראל ביטוח להראל השקעות, מתוך רווחים ראויים לחלוקה. השינוי המבני עתיד להתבצע בהתאם להוראות סעיף 104א ו-104ג לפקודת מס הכנסה, בכפוף לקבלת כל האישורים הנדרשים, לרבות אישור הדירקטוריונים של הראל השקעות והראל ביטוח ואישור רשות המיסים. בכפוף לקבלת כל האישורים הנדרשים, כאמור לעיל, השינוי המבני כאמור צפוי להיכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2020.

הצהרה (Certification)

אני, דודי לייזנר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל פנסיה (להלן: "קרן הפנסיה") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2019 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסות בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

22 באוגוסט, 2019

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל פנסיה (להלן: "קרן הפנסיה") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2019 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסות בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

22 באוגוסט, 2019

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה

בניהול

הראל פנסיה וגמל בע"מ

דוחות כספיים ביניים

ליום

30 ביוני 2019

(בלתי מבוקרים)

תוכן עניינים

2	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
3	דוח על המצב הכספי ביניים
4	דוח הכנסות והוצאות ביניים
5	דוח תנועה בקרן הפנסיה ביניים
6	ביאור 1 - כללי
6	ביאור 2 - מדיניות חשבונאית
7	ביאור 3 - נכסי חוב שאינם סחירים
8	ביאור 4 - התחייבויות למקבלי קצבה
10	ביאור 5 - עודף (גירעון) אקטוארי
11	ביאור 6 - דמי ניהול
11	ביאור 7 - התחייבויות תלויות
12	ביאור 8 - אירועים לאחר תאריך הדיווח

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה (להלן - הקרן) המנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן: החברה המנהלת), הכוללת את דוח הביניים על המצב הכספי ליום 30 ביוני 2019, את דוחות הביניים על הכנסות והוצאות והתנועה בקרן הפנסיה לתקופות של שישה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת אחראים לעריכה ולהצגה נאותה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות "דיווח כספי לתקופות ביניים", בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן - הנחיות הממונה) ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 ולתקנות שהותקנו מכוחו (להלן התקנות). אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, בהתאם להנחיות הממונה ובהתאם לתקנות.

סומך חייקין
רואי חשבון

22 באוגוסט, 2019

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני		ביאור
2018	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
2,309,566	1,901,839	2,898,464	רכוש שוטף
812,451	587,370	357,094	מזומנים ושווי מזומנים
3,122,017	2,489,209	3,255,558	חייבים ויתרות חובה
9,506,486	9,528,417	10,035,341	השקעות פיננסיות
27,563,185	26,409,101	30,178,521	נכסי חוב סחירים
8,713,287	8,133,335	10,111,475	נכסי חוב שאינם סחירים
10,912,534	10,674,058	12,953,124	מניות
56,695,492	54,744,911	63,278,461	השקעות אחרות
390,789	389,851	390,523	סך כל השקעות פיננסיות
60,208,298	57,623,971	66,924,542	נדל"ן להשקעה
630,699	517,882	248,320	סך כל הנכסים
49,531,929	47,536,335	55,336,509	זכאים ויתרות זכות
7,050,120	6,865,039	7,782,584	התחייבויות פנסיוניות:
56,582,049	54,401,374	63,119,093	התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
25,825	25,954	25,875	התחייבויות לעמיתים פעילים
2,365,848	2,404,277	2,402,776	התחייבויות לעמיתים שאינם פעילים
690,595	275,735	1,122,748	סך כל ההתחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
3,082,268	2,705,966	3,551,399	התחייבויות למקבלי קצבה:
(80,550)	(1,251)	(2,145)	התחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה
(6,168)	-	7,875	התחייבויות למקבלי קצבה קיימים
(86,718)	(1,251)	5,730	התחייבויות לפנסיונרים
59,577,599	57,106,089	66,676,222	סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה
60,208,298	57,623,971	66,924,542	סך כל ההתחייבויות
			עודף (גירעון) אקטוארי:
			גירעון אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים
			עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית
			סך כל עודף (גירעון) אקטוארי
			סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות
			סך כל ההתחייבויות
רם גבל	דודי ליידנר	מישל סיבוני	
סמנכ"ל כספים	מנכ"ל	יו"ר הדירקטוריון	

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 22 באוגוסט, 2019

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		ביאור
	2018	2019	2018	2019	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
60,527	18,835	(4,418)	40,084	(25,979)	הכנסות (הפסדים) ממזומנים ושווי מזומנים
(64,600)	(48,112)	160,386	(33,470)	398,291	מהשקעות: מנכסי חוב סחירים
1,066,534	469,403	744,505	650,923	1,217,361	מנכסי חוב שאינם סחירים
(107,265)	177,933	405,154	(36,470)	884,663	ממניות
(788,579)	277,578	457,013	296,207	1,938,771	מהשקעות אחרות
22,119	3,128	2,633	14,481	9,385	מנדל"ן להשקעה
128,209	879,930	1,769,691	891,671	4,448,471	סך כל ההכנסות מהשקעות
4,386	512	(547)	2,495	(27)	הכנסות (הפסדים) אחרים
193,122	899,277	1,764,726	934,250	4,422,465	סך כל ההכנסות
306,889	75,225	76,980	150,227	153,539	הוצאות דמי ניהול
82,677	19,913	22,384	39,258	41,717	הוצאות ישירות
21,827	8,247	4,304	9,319	9,822	מסים
411,393	103,385	103,668	198,804	205,078	סך כל ההוצאות
(218,271)	795,892	1,661,058	735,446	4,217,387	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לתקופה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		
	2018	2019	2018	2019	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
53,055,871	54,652,296	63,587,218	53,055,871	59,577,599	סך הנכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לתחילת התקופה
					תקבולים:
8,069,231	1,943,253	2,097,784	3,785,959	4,100,096	תקבולים מדמי גמולים
3,507	247	1,112	1,994	2,720	תקבולים מדמי סליקה
(1,222)	(300)	(257)	(601)	(514)	חלקם של מבטחי משנה בתקבולים מדמי גמולים
8,071,516	1,943,200	2,098,639	3,787,352	4,102,302	סך כל התקבולים, נטו
					תשלומים:
					תשלומים לזכאים קיימים לפנסיה
262	187	113	291	227	תשלומי פנסיית זקנה
514	61	61	123	124	תשלומי פנסיית נכות
1,093	276	270	553	540	תשלומי פנסיית שאירים
					תשלומים למקבלי קצבה קיימים
46,274	11,494	10,515	23,218	23,001	תשלומי פנסיית זקנה
110,842	29,451	22,286	55,238	43,812	תשלומי פנסיית נכות
49,007	11,510	12,126	23,045	24,221	תשלומי פנסיית שאירים
					תשלומים לפנסיונרים
6,645	998	5,683	1,498	10,413	תשלומי פנסיית זקנה
18,406	1,861	16,044	1,888	29,344	תשלומי פנסיית נכות
1,460	265	1,575	297	2,722	תשלומי פנסיית שאירים
					תשלומים אחרים
984,422	228,696	251,309	473,380	508,397	פדיונות
1,218,925	284,799	319,982	579,531	642,801	סך כל התשלומים
					העברות צבירה לקרן
93,319	23,309	38,909	50,308	74,192	העברות מחברות ביטוח
2,449,804	530,189	447,187	1,568,954	879,864	העברות מקרנות פנסיה חדשות
43,825	13,241	23,520	27,091	52,108	העברות מקופות גמל
					העברות צבירה מהקרן
177,850	36,979	45,360	84,226	106,052	העברות לחברות ביטוח
2,406,590	505,012	781,009	1,398,996	1,412,907	העברות לקרנות פנסיה חדשות
115,100	25,248	33,958	56,180	65,470	העברות לקופות גמל
(112,592)	(500)	(350,711)	106,951	(578,265)	העברות צבירה, נטו
(218,271)	795,892	1,661,058	735,446	4,217,387	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לתקופה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
59,577,599	57,106,089	66,676,222	57,106,089	66,676,222	סך הנכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לסוף התקופה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

ביאור 1 - כללי

א. הראל פנסיה (להלן - הקרן) הינה קרן פנסיה חדשה מקיפה המשלמת לקצבה כמשמעותה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005.

הקרן מנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - החברה המנהלת), חברה בבעלות מלאה, בעקיפין, של הראל השקעות בבטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.

ב. דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 30 ביוני 2019, ולתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך (להלן - הדוחות הכספיים ביניים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים של הקרן ליום 31 בדצמבר 2018 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולביאורים אשר נלוו אליהם (להלן - הדוחות הכספיים השנתיים).

ג. הדוחות הכספיים ביניים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 22 באוגוסט 2019.

ד. שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי גילוי בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי ההיוון מתבססים על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים.

ה. ביום 1 בינואר 2018 נכנסו לתוקף חוזר 1-3-2017 "הוראות לניהול קרן חדשה" המחליף את חוזר 9-2004, וחוזר 3-3-2017 "הוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה חדשות" המחליף את חוזר 1-3-2014. חוזרים אלו, בשילוב הגדלת שיעור אגרות החוב המיועדות ל-60% לכלל אוכלוסיית מקבלי קצבה בקרן (למעט זכאים קיימים לפנסיה) בהתאם לחוזר 4-3-2017 החל מה-1 ביולי 2017, אמורים לפתור את בעיית הגירעון האקטוארי שנוצר בעת פרישת עמיתים לפנסיה זקנה והגירעונות הדמוגרפיים בגין גביית דמי סיכון, בשל פער בין הריבית הגלומה במקדמים לריבית חסרת סיכון בה מחושבות ההתחייבויות. כל הפורשים החל מינואר 2018 ("פנסיונרים") מנוהלים במסלולי השקעה נפרדים וייעודיים להם, היות שההתחייבות האקטוארית בגין פנסיונרים אלו מחושבת באופן שלא ייווצר גירעון ולכן תשואת היעד צריכה להיות בהתאם לריבית הגלומה במקדמים כדי לשמור על יציבות תשלומי הפנסיות.

בנוסף, תשלומי הפנסיה לפנסיונרים מוצמדים למדד המחירים לצרכן פעם בשנה בחודש אפריל בגין השנה הקלנדרית שעברה, בניגוד לשאר מקבלי הקצבות שפרשו לפני 2018, שתשלומי הפנסיה שלהם מוצמדים באופן חודשי למדד המחירים לצרכן.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

א. הדוחות הכספיים ביניים ערוכים בהתאם לכללים חשבונאים מקובלים לעריכת דוחות כספיים לתקופות ביניים כפי שנקבעו בתקן חשבונאות מספר 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן - הממונה) ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.

עיקרי המדיניות החשבונאית ושיטות החישוב אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים ביניים עקביים לאלה אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

ב. להלן פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין של הדולר של ארצות הברית

שער החליפין היציג		המדד הידוע		
של דולר ארה"ב	%	%		
(4.86)		1.20		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום:
				30 ביוני 2019
5.28		0.90		30 ביוני 2018
				לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום:
(1.82)		1.50		30 ביוני 2019
3.87		1.20		30 ביוני 2018
8.10		1.20		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018

ביאור 3 - נכסי חוב שאינם סחירים

א. ביום 1 ביולי 2017 נכנסו לתוקף תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה מקיפה), התשע"ז-2017 (להלן: התקנות). על פי התקנות, זקיפת התשואה של אגרות החוב המיועדות בין מקבלי קצבה לבין שאר העמיתים בקרן תעשה באופן שמגדיל את שיעור הקצאת אגרות החוב המיועדות למקבלי קצבה ל-60% מסך נכסיהם.

ביום 1 ביוני 2017 פורסם חוזר 2017-3-4 "כללים להגדלת שיעור זקיפת התשואה למקבלי קצבה בקרנות פנסיה חדשות", אשר מפרט את הנסיבות בהן יוגדל שיעור הקצאת אגרות החוב המיועדות למקבלי קצבה. על פי החוזר, אם עלה שיעור הקצאת אגרות החוב המיועדות לעמיתים אשר אינם מקבלים קצבה ביותר מ-1.5% בהשוואה לשיעור המינימלי האחרון שפורסם על ידי הממונה, תזקוף החברה המנהלת של הקרן את התשואה של אגרות החוב המיועדות בשיעור העולה על השיעור המינימלי האמור (60%) לנכסי מקבלי הקצבה ואשר לא יעלה על 85% מסך כל נכסי מקבלי הקצבה.

שיעור אגרות החוב שרשאית חברה מנהלת של קרן פנסיה חדשה מקיפה לרכוש נותר ללא שינוי והוא ימשיך לעמוד על 30% מסך נכסי הקרן (למעט זכאים קיימים לפנסיה).

עד חודש דצמבר 2003 השקיעה הקרן באגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" הנושאות ריבית ריאלית בשיעור שנתי של 5.05%. לאחר מועד זה, הקרן משקיעה באגרות חוב מיועדות חדשות הנושאות ריבית ריאלית בשיעור שנתי של 4.86%.

נכסי חוב שאינם סחירים (למעט אגרות חוב מיועדות) נמדדים לפי שווי הוגן בהתאם לציטוט שער המתקבל מהחברה הזוכה במכרז.

אגרות חוב מיועדות נמדדות לפי עלות מותאמת או לפי העלות המופחתת המותאמת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית.

ב. הרכב:

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 ביוני		
2018	2018	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
18,202,445	17,133,997	19,890,446		אגרות חוב ממשלתיות מיועדות מסוג ערד (*)
				נכסי חוב אחרים:
739,390	865,948	721,728		אגרות חוב קונצרניות שאינן ניתנות להמרה
104,516	130,410	144,754		פקדונות בבנקים
151,005	136,448	180,122		הלוואות לעמיתים
8,365,829	8,142,298	9,241,471		הלוואות לאחרים
9,360,740	9,275,104	10,288,075		
27,563,185	26,409,101	30,178,521		סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

(*) הרכב אגרות חוב מיועדות:

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 ביוני				
2018	2018	2018	2019			
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)			
אחוזים	אלפי ש"ח	אחוזים	אלפי ש"ח	אחוזים		
28.98	16,419,196	28.50	15,540,164	28.14	17,791,030	נכסי עמיתים שאינם מקבלי קצבה
60.03	1,765,189	60.04	1,575,844	59.70	2,081,041	נכסי מקבלי קצבה
30.51	18,184,385	29.95	17,116,008	29.79	19,872,071	סך הכל
70.10	18,060	70.00	17,989	69.66	18,375	אגרות חוב לזכאים קיימים
30.52	18,202,445	29.97	17,133,997	29.81	19,890,446	סך הכל אגרות חוב מיועדות מסוג ערד

ביאור 4 - התחייבויות למקבלי קצבה

א. התחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 ביוני		
2018	2018	2019		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
4,990	5,113	5,096		התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
4,990	4,701	4,638		התחייבויות לנכים
15,784	16,058	16,037		התחייבויות לשאיירי מבוטח
61	82	104		עתודה לזכאים קיימים לפנסיה
25,825	25,954	25,875		סך ההתחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה

ב. התחייבויות למקבלי קצבה קיימים

התחייבויות למקבלי קצבה קיימים - כל המסלולים

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 ביוני		
2018	2018	2019		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
720,771	736,869	729,942		התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
638,976	616,524	588,147		התחייבויות לנכים
768,035	742,306	809,277		התחייבויות לשאיירי מבוטח
97,565	137,509	68,665		התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
50,170	61,210	50,588		התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
59,520	71,529	122,804		התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
13,863	18,102	10,789		התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
16,948	20,228	22,564		עתודה למקבלי קצבה קיימים
2,365,848	2,404,277	2,402,776		סך ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים

התחייבויות למקבלי קצבה קיימים - בסיסי למקבלי קצבה קיימים

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 ביוני		
2018	2018	2019		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
682,931	699,365	691,770		התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
629,759	609,014	579,268		התחייבויות לנכים
750,042	727,212	790,241		התחייבויות לשאיירי מבוטח
95,678	135,221	67,294		התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
49,200	60,192	49,577		התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
58,369	70,339	120,351		התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
13,595	17,801	10,573		התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
17,064	20,428	23,090		עתודה למקבלי קצבה קיימים
2,296,638	2,339,572	2,332,164		סך ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים-בסיסי למקבלי קצבה קיימים

ביאור 4 - התחייבויות למקבלי קצבה (המשך)

ב. התחייבויות למקבלי קצבה קיימים (המשך)

התחייבויות למקבלי קצבה קיימים - הלכה למקבלי קצבה קיימים

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 ביוני		
2018	2018	2019	2018	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
37,840	37,504	38,172		התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
9,217	7,510	8,879		התחייבויות לנכים
17,993	15,094	19,036		התחייבויות לשאיירי מבוטח
1,887	2,288	1,371		התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
970	1,018	1,011		התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
1,151	1,190	2,453		התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
268	301	216		התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
(116)	(200)	(526)		עתודה למקבלי קצבה קיימים
69,210	64,705	70,612		סך ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים - הלכה למקבלי קצבה קיימים

ג. התחייבויות לפנסיונרים

התחייבויות לפנסיונרים - כל המסלולים

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 ביוני		
2018	2018	2019	2018	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
210,855	70,951	375,459		התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
120,219	23,826	226,552		התחייבויות לנכים
36,716	9,114	78,813		התחייבויות לשאיירי מבוטח
224,266	116,700	277,625		התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
47,986	38,875	62,894		התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
37,202	14,418	88,545		התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
20,255	3,599	10,943		התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
(6,904)	(1,748)	1,917		עתודה לפנסיונרים
690,595	275,735	1,122,748		סך ההתחייבויות לפנסיונרים

התחייבויות לפנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 ביוני		
2018	2018	2019	2018	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
190,792	62,821	344,700		התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
112,759	23,460	214,052		התחייבויות לנכים
34,182	8,555	75,547		התחייבויות לשאיירי מבוטח
209,985	114,759	263,291		התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
44,930	38,228	59,647		התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
34,833	14,178	83,974		התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
18,965	3,539	10,378		התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
(6,399)	(1,708)	1,774		עתודה לפנסיונרים
640,047	263,832	1,053,363		סך ההתחייבויות לפנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה

ביאור 4 - התחייבויות למקבלי קצבה (המשך)

ג. התחייבויות לפנסיונרים (המשך)

התחייבויות לפנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 ביוני		
2018	2018	2019	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
20,063	8,130	30,759		התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
7,460	366	12,500		התחייבויות לנכים
2,534	559	3,266		התחייבויות לשאיירי מבוטח
14,281	1,941	14,334		התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
3,056	647	3,247		התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
2,369	240	4,571		התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
1,290	60	565		התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
(505)	(40)	143		עתודה לפנסיונרים
50,548	11,903	69,385		סך ההתחייבויות לפנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

ביאור 5 - עודף (גירעון) אקטוארי

לשנה שהסתיימה ביום		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום	
31 בדצמבר	31 במרס	30 ביוני	30 ביוני
2018	2019	2019	2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח
(0.10)	(0.01)	(0.00) *	(2,145)

א. גירעון דמוגרפי עבור כל עמיתי הקרן

ב. עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי קצבה:

-	-	-	-	זכאים קיימים לפנסיה
0.27	0.06	0.36	7,875	מקבלי קצבה קיימים - בסיסי למקבלי קצבה קיימים
-	-	-	-	מקבלי קצבה קיימים - הלכה למקבלי קצבה קיימים
(0.90)	-	-	-	פנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה
(1.03)	-	-	-	פנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

* פחות מ - 0.01 אחוז.

ביאור 6 - דמי ניהול

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	
	2018	2019	2018	2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
175,918	42,295	41,474	85,633	84,019
117,560	29,640	31,341	58,197	61,506
293,478	71,935	72,815	143,830	145,525
13,411	3,290	4,165	6,397	8,014
306,889	75,225	76,980	150,227	153,539

דמי ניהול מעמיתים שאינם מקבלי קצבה:

דמי ניהול שנגבו מתוך דמי הגמולים
דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים

דמי ניהול ממקבלי קצבה:

דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים
סך הכל הוצאות דמי ניהול

ב. שיעורי דמי ניהול:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	
	2018	2019	2018	2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
%	%	%	%	%
6.00	6.00	6.00	6.00	6.00
2.20	2.20	2.04	2.29	2.06
0.50	0.50	0.50	0.50	0.50
0.22	0.22	0.20	0.22	0.20
0.50	0.50	0.50	0.50	0.50
0.50	0.50	0.50	0.50	0.50

דמי ניהול מעמיתים שאינם מקבלי קצבה:

דמי ניהול מדמי גמולים:

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת
רשאית לגבות על פי הוראות הדין
שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה
החברה המנהלת בפועל

דמי ניהול מסך נכסים:

שיעור דמי ניהול שנתיים שהחברה
המנהלת רשאית לגבות על פי
הוראות הדין
שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה
החברה המנהלת בפועל (במונחים
שנתיים)

דמי ניהול ממקבלי קצבה (*):

שיעור דמי ניהול מנכסים שהחברה
המנהלת רשאית לגבות על פי
הוראות הדין
שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע
שגבתה החברה המנהלת בפועל
(במונחים שנתיים)

(* מזכאים קיימים לפנסיה לא נגבים דמי ניהול.)

ביאור 7 - התחייבויות תלויות

לפרטים ועדכוניים נוספים אודות התחייבויות תלויות ראה ביאור 10 לדוחות הכספיים ביניים של החברה המנהלת ליום 30 ביוני 2019.

ביאור 8 - אירועים לאחר תאריך הדיווח

ביום 16 ביולי 2019 פרסם הממונה טיוטת חוזר שעניינו תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות-עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח ולקרנות פנסיה, במסגרתה מוצע לעדכן את הנחות ברירת המחדל שעל בסיסן יחשבו חברות הביטוח והחברות המנהלות את מקדמי הקצבה במועד הפרישה בפוליסות ביטוח חיים, את ההתחייבויות בגין פוליסות ביטוח חיים וכן את חישוב המאזן האקטוארי של קרנות הפנסיה. להערכת החברה, השפעתה של טיוטת החוזר על הדוחות הכספיים אינה מהותית.

הראל פנסיה וגמל בע"מ

הראל פנסיה

קרן פנסיה חדשה מקיפה

דין וחשבון ומאזן אקטוארי

ליום 30.06.2019

ענת קנטור
אקטוארית ממונה
אוגוסט 2019

תוכן עניינים

3	הצהרת אקטואר1
4	מאזן אקטוארי2
6	פירוט התחייבות למקבלי קצבה	3.
10	עודף (גירעון) אקטוארי	4.
15	הערות והבהרות5
16	נספחים סטטיסטיים6

1. הצהרת אקטואר

נתבקשתי על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן "החברה המנהלת") לערוך דין וחשבון אקטוארי של קרן הפנסיה "הראל פנסיה" ליום 30 ליוני 2019.

החל מאפריל 2017 אני האקטוארית הממונה של הקרן ואני עובדת כאקטוארית בחברה המנהלת של הקרן החל ממרס 2015. אין לי או לקרובי משפחה שלי קשר אחר עם הקרן או החברה המנהלת.

אני מצהירה ומאשרת כי:

1. הדין וחשבון האקטוארי המצורף בזאת נערך ונחתם על ידי.
2. הדין וחשבון האקטוארי נערך בהתאם לאלה:
 - א. הוראות תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד 1964.
 - ב. הוראות הממונה על שוק ההון, ובכלל זה, מערכת ההנחות שבבסיס הדין וחשבון תואמת להוראות הממונה על שוק ההון לערכת מאזנים אקטואריים.
 - ג. תקנון הקרן.

והכל כתוקפם למועד הדוח.

3. חוות דעתי:

א. הנכסים שנצברו, המצוינים בדין וחשבון, רשומים בהתאם לדוח על המצב הכספי בדוחות הכספיים של הקרן למועד הנזכר.

ב. יתר הנתונים שבדין וחשבון, מעבר לאלה המפורטים בסעיף קטן א, וכן אלה המשמשים כבסיס לחישובים ולהערכות שבדין וחשבון, הומצאו לי על-ידי הנהלת החברה המנהלת של הקרן במתכונת שנדרשה על ידי. כל בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לעריכת הדין וחשבון, ולנתונים שנתקבלו נערכו בדיקות שהניחו את דעתי בדבר סבירות הנתונים וכי ניתן להסתמך עליהם בצורה המספקת לצורך עריכת הדין וחשבון.

ג. הבדיקות שנעשו באשר לשלמות הנתונים מבוססים על בדיקת סבירותם של הנתונים, לרבות בדיקות הנערכות על-ידי השוואתם לנתוני התקופה אליה מתייחס הדו"ח ולנתוני תקופות קודמות. אשר על כן, בדיקות אלו לעיתים אינן יכולות לגלות אי-דיוקים או השמטות עקביות או שיטתיות בנתונים. האחריות לאי - דיוקים או השמטות אפשריות מסוג זה אשר אין אפשרות סבירה לגלותם היא של הנהלת החברה המנהלת של הקרן בלבד.

לפי מיטב ידיעתי והערכתי, החישובים וההערכה האקטוארית כפי שהם משתקפים בדין וחשבון המצורף בזאת, מייצגים, בהתאם להנחות שפורטו בדין וחשבון, את היקף ההתחייבויות של הקרן ואת נכסיה ליום 30 ליוני 2019, ותואמים את הוראות הדין הרלוונטיות ואת הוראות הממונה על שוק ההון.

_____	<u>ענת קנטור</u>	<u>אקטואר ממונה</u>	<u>22/08/2019</u>
חתימה	שם האקטואר	תפקיד	תאריך

2. מאזן אקטוארי

הראל פנסיה - קרן פנסיה - זכויות צבורות			
מאזן אקטוארי			
30/06/2019			
באלפי ש"ח (דוח נומינלי/לא מתואם)			
ליום	ליום	ליום	ביאור
<u>31/12/2018</u>	<u>31/03/2019</u>	<u>30/06/2019</u>	
60,208,298	63,845,807	66,924,542	סך נכסים לפי הדוח על המצב הכספי
630,699	258,589	248,320	זכאים ויתרות זכות
			התחייבויות פנסיוניות:
			התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה:
49,531,929	52,773,828	55,336,509	התחייבויות לעמיתים פעילים
<u>7,050,120</u>	<u>7,502,246</u>	<u>7,782,584</u>	התחייבויות לעמיתים שאינם פעילים
56,582,049	60,276,074	63,119,093	סך כל ההתחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
			-
			התחייבויות למקבלי קצבה:
25,825	25,953	25,875	א3 התחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה
2,365,848	2,384,985	2,402,776	ב3 התחייבויות למקבלי קצבה קיימים
<u>690,595</u>	<u>905,118</u>	<u>1,122,748</u>	ג3 התחייבות לפנסיונרים
3,082,268	3,316,056	3,551,399	סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה
			עודף (גרעון) אקטוארי
(80,550)	(6,173)	(2,145)	א4 עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים
<u>(6,168)</u>	<u>1,261</u>	<u>7,875</u>	ב4 עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית
(86,718)	(4,912)	5,730	סך כל עודף (גירעון) אקטוארי
59,577,599	63,587,218	66,676,222	סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות
<u>60,208,298</u>	<u>63,845,807</u>	<u>66,924,542</u>	סך כל ההתחייבויות

להלן ביאור לסעיפי ההתחייבות:

זכאים קיימים לפנסיה - פנסיונרים של זקנה, שאירים ונכים שזכאים לקצבה מלפני 31/12/2003

מקבלי קצבה קיימים - פנסיונרים של זקנה, שאירים ונכים שזכאים לקצבה החל מ-1/1/2004 ועד 31/12/2017.

פנסיונרים - פנסיונרים של זקנה, שאירים ונכים שזכאים לקצבה החל מ-1/1/2018.

התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה (לפני חלוקת עודף רבעון אחרון) - סכום הצבירה למועד המאזן שהצטבר בגין העמיתים הפעילים והבלתי פעילים.

עודף (גירעון) אקטוארי - עודף או גירעון לרבעון האחרון בלבד שנכון לתאריך הדוח טרם חולק או נזקף לעמיתי הקרן. עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים מחולק לכלל עמיתי הקרן מדי רבעון ועודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית נזקף למקבלי הקצבה בקרן כל רבעון ומחולק בפועל פעם בשנה.

3. פירוט התחייבויות למקבלי קצבה**א. התחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה**

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2018	31/03/2019	30/06/2019	
4,990	5,143	5,096	התחייבויות לזקנה ושארי זקנה
4,990	4,889	4,638	התחייבויות לנכים
15,784	15,845	16,037	התחייבויות לשארי מבוטח
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
61	76	104	עתודה לזכאים קיימים לפנסיה
25,825	25,953	25,875	סך כל ההתחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה
(35)	(2)	(1)	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
0	0	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית

ג. התחייבויות למקבלי קצבה קיימים**מקבלי קצבה קיימים - בסיסי למקבלי קצבה קיימים**

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2018	31/03/2019	30/06/2019	
682,931	683,247	691,770	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
629,759	616,802	579,268	התחייבויות לנכים
750,042	767,422	790,241	התחייבויות לשארי מבוטח
95,678	80,078	67,294	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
49,200	53,962	49,577	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
58,369	80,951	120,351	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
13,595	11,393	10,573	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
17,064	22,936	23,090	עתודה למקבלי קצבה קיימים
2,296,638	2,316,791	2,332,164	סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים - כללי
(3,135)	(220)	(75)	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
0	1,261	7,875	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
123,280	125,279	126,944	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.50%	0.50%	0.50%	ד"ג

מקבלי קצבה קיימים - הלכה למקבלי קצבה

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2018	31/03/2019	30/06/2019	
37,840	37,710	38,172	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
9,217	8,293	8,879	התחייבויות לנכים
17,993	18,201	19,036	התחייבויות לשארי מבוטח
1,887	1,533	1,371	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
970	1,033	1,011	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
1,151	1,550	2,453	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
268	218	216	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
(116)	(344)	(526)	עתודה למקבלי קצבה קיימים
69,210	68,194	70,612	סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים - הלכה
(94)	(7)	(2)	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
0	0	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
3,883	3,818	3,951	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.50%	0.50%	0.50%	ד"ג

ג. התחייבויות עבור פנסיונרים - כללי

פנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2018	31/03/2019	30/06/2019	
190,792	269,168	344,700	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
112,759	156,404	214,052	התחייבויות לנכים
34,182	56,381	75,547	התחייבויות לשארי מבוטח
209,985	245,482	263,291	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
44,930	48,834	59,647	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
34,833	52,965	83,974	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
18,965	14,015	10,378	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
(6,399)	2,319	1,774	עתודה לפנסיונרים
640,047	845,568	1,053,363	סך כל ההתחייבויות לפנסיונרים - כללי
(870)	(81)	(34)	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
(5,656)	0	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
31,054	41,649	52,233	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.50%	0.50%	0.50%	ד"ג

פנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2018	31/03/2019	30/06/2019	
20,063	26,134	30,759	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
7,460	9,795	12,500	התחייבויות לנכים
2,534	2,486	3,266	התחייבויות לשארי מבוטח
14,281	14,168	14,334	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
3,056	2,819	3,247	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
2,369	3,057	4,571	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
1,290	809	565	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
(505)	282	143	עתודה לפנסיונרים
50,548	59,550	69,385	סך כל ההתחייבויות לפנסיונרים - הלכה
(69)	(6)	(2)	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
(512)	0	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
2,465	2,934	3,434	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.50%	0.50%	0.50%	ד"ג

להלן ביאור לסעיפי ההתחייבות:

התחייבויות לזקנה ושאר זקנה - התחייבויות בגין קצבאות זקנה ולשארירים פוטנציאליים של פנסיונרים של זקנה וכן התחייבויות בגין קצבאות עבור שארי פנסיונרים של זקנה שנפטרו.

התחייבויות לנכים - התחייבויות בגין קצבאות נכים עד לגיל פרישה, כולל הפקדות פנסיוניות בגין תקופת הנכות (שחרור מפרמיה) והתחייבות לשארירים פוטנציאליים של נכים.

התחייבויות לשארי מבוטח - התחייבויות בגין קצבאות לשארירים (בני זוג ויתומים) של עמיתים פעילים, עמיתים לא פעילים ונכים שנפטרו עם שאירים.

התחייבויות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) - התחייבויות בגין תביעות שארים ונכות שאירעו אך טרם דווחו לחברה עד תאריך הדוח. התחייבות לשארי נכים נרשמה תחת IBNR לשארי מבוטח.

התחייבויות עבור תביעות תלויות - התחייבויות בגין תביעות שארים ונכות שדווחו לחברה עד תאריך הדוח וטרם אושרו ובנוסף תביעות נכות בהפסקת תשלום עם הסתברות לחזרה לתשלום. התחייבות לשארי נכים נרשמה תחת תביעות תלויות לשארי מבוטח.

עתודה לפנסיונרים/מקבלי קצבה קיימים/זכאים קיימים - עתודה בגין שינויים בתשואה על נכסי הקרן המשמשים לכיסוי התחייבויות הקרן כלפי מקבלי הקצבה ובגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון. גובה העתודה יהיה עד 1% בערך מוחלט מסך ההתחייבויות. כל חריגה מעבר ל-1% בערך מוחלט, תיזקף באמצעות עודף או גירעון תשואתי למקבלי הקצבה.

4. עודף (גירעון) אקטוארי

1.א. פירוט הגורמים לעודף (גירעון) דמוגרפי

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום			העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2018	31/03/2019	30/06/2019	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
0.17	0.03	0.03	21,141	א. מקרי מוות – מבוטחים
0.00	0.00	0.00	3,270	ב. מקרי מוות – פנסיית זקנה ושאיירים
(0.03)	0.01	(0.01)	(4,132)	ג. מקרי מוות – נכים
(0.21)	0.00	(0.02)	(11,961)	ד. יציאה לנכות
0.03	(0.05)	(0.02)	(14,876)	ה. חזרה מנכות
(0.00)	0.00	0.00	(257)	ו. ביטוח משנה
0.00	0.00	0.00	0	ז. פרישות במהלך השנה
0.00	0.00	0.00	0	ח. שינויים בשיטות והנחות
0.00	0.00	0.00	0	ט. שינויים בתקנון הקרן
(0.06)	0.00	0.02	4,670	י. סך הגורמים האחרים
(0.10)	(0.01)	(0.00)	(2,145)	סה"כ עודף (גירעון) הנובע מהגורמים המפורטים לעיל

2.א. סך הגירעון לרבעון המסתיים ב-30 ליוני 2019 הוא בגובה 2.1 מליון ש"ח ומהווה גרעון של 0.003% מההתחייבויות הצבורות לאותו תאריך.

3.א. לפי חוזר 2017-3-3 הקרן מעדכנת את היתרות הצבורות של העמיתים והפנסיות מדי רבעון בהתאם לעודף (גירעון) שנבע באותו רבעון.

איזון דמוגרפי נדרש בגין הרבעון הנוכחי :

עמיתי הקרן - הפחתה של 0.003% ליתרות הצבורות.
מקבלי קצבאות - הפחתה של 0.003% מהפנסיה

4.א. פירוט שינויים מהותיים בדוח –

חישוב העודף (גירעון) דמוגרפי מתבצע מדי רבעון, דוח התנועה מוצג לפי צפי על בסיס הנחות שהיו בתוקף במאזן הרבעוני הקודם, כאשר כל שינוי שנבע משינויי הנחות שהיו במהלך הרבעון, יבוא לידי ביטוי בסעיף ח' בטבלה לעיל.

ברבעון זה קיים גרעון בגובה 0.04% מסעיפי הנכות שמתקזז ברובו עם עודף בגובה 0.03% הנובע ממקרי מוות של מבוטחים.

1.2. פירוט בדבר עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי קצבה והתנועה בעתודה

זכאים קיימים

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום			העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2018	31/03/2019	30/06/2019	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
0.48	0.24	0.29	76	עתודה לזכאים קיימים לתחילת התקופה
0.03	0.00	0.00	1	גורמים אחרים
(1.36)	1.56	0.58	150	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת שיעור תשואת הנכסים הצפויה במהלך התקופה
1.09	(1.50)	(0.48)	(123)	עודף (גרעון) בגין שינויים בריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
0.00	0.00	0.00	0	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
0.24	0.29	0.40	104	עתודה לזכאים קיימים לסוף התקופה
0.00	0.00	0.00		עודף (גרעון) למעד החלוקה

למקבלי קצבה קיימים - בסיסי למקבלי קצבה קיימים

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום			העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2018	31/03/2019	30/06/2019	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
0.98	0.75	1.00	22,936	עתודה למקבלי קצבה קיימים לתחילת התקופה
0.03	0.00	0.02	451	גורמים אחרים
(1.45)	2.25	0.92	21,179	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת שיעור תשואת הנכסים הצפויה במהלך התקופה
1.41	(1.94)	(0.59)	(13,601)	עודף (גרעון) בגין שינויים בריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
(0.26)	(0.05)	(0.34)	(7,875)	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
0.75	1.00	1.00	23,090	עתודה למקבלי קצבה קיימים לסוף התקופה
0.27	0.06	0.36		עודף (גרעון) למעד החלוקה

למקבלי קצבה קיימים - הלכה למקבלי קצבה קיימים

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום		העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח	
	31/12/2018	31/03/2019	30/06/2019	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
(0.22)	(0.17)	(0.50)	(344)	עתודה למקבלי קצבה קיימים לתחילת התקופה
(0.01)	(0.00)	(0.01)	(6)	גורמים אחרים
(1.45)	1.66	0.38	269	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת שיעור תשואת הנכסים הצפויה במהלך התקופה
1.46	(1.99)	(0.63)	(445)	עודף (גרעון) בגין שינויים בריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
0.00	0.00	0.00	0	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
(0.17)	(0.50)	(0.74)	(526)	עתודה למקבלי קצבה קיימים לסוף התקופה
0.00	0.00	0.00		עודף (גרעון) למעד החלוקה

לפנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום		העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח	
	31/12/2018	31/03/2019	30/06/2019	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
0.00	(1.00)	0.28	2,319	עתודה לפנסיונרים לתחילת התקופה
(0.01)	(0.00)	0.01	56	גורמים אחרים
(2.63)	1.13	(0.15)	(1,590)	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת הריבית במקדם במהלך התקופה
0.10	(0.10)	0.09	989	עודף (גרעון) בגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
0.88	0.00	0.00	0	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
(1.00)	0.28	0.17	1,774	עתודה לפנסיונרים לסוף התקופה
(0.90)	0.00	0.00		עודף (גרעון) למעד החלוקה

לפנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום			העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2018	31/03/2019	30/06/2019	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
0.00	(1.00)	0.48	282	עתודה לפנסיונרים לתחילת התקופה
0.34	(0.00)	0.01	6	גורמים אחרים
(2.41)	1.41	(0.30)	(206)	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת הריבית במקדם במהלך התקופה
0.08	(0.08)	0.09	61	עודף (גרעון) בגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
1.00	0.00	0.00	0	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
(1.00)	0.48	0.21	143	עתודה לפנסיונרים לסוף התקופה
(1.03)	0.00	0.00		עודף (גרעון) למעד החלוקה

ב.2. החל מינואר 2018, בהתאם לחוזר 3-3-2017, נספח 2, סעיף ד.1.ג, העודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי הקצבה, מחושב ונזקף מדי רבעון באמצעות התאמת ההתחייבויות. על אף האמור, עדכון הפנסיות בגין עודף תשואתי של שנת 2019 ייעשה רק החל מתשלום הפנסיה בגין אפריל 2020, כלומר בפנסיה המשולמת ב-1 למאי 2020.

אחוז העודף (גירעון) שיחולק בפועל (מורכב מהכפלה של ארבעה רבעונים) ישתנה בהתאם למועד הפרישה ברבעון הרלוונטי במהלך השנה.

ב.3. להלן העדכונים של עודף (גירעון) תשואתי בגין הרבעון הנוכחי שיעשו בתשלום הפנסיה בגין אפריל 2020:

ב.3.א. זכאים קיימים – אין.

ב.3.ב. מקבלי קצבה קיימים – "בסיסי למקבלי קצבה קיימים" – עודף בגובה 0.36%.

ב.3.ג. מקבלי קצבה קיימים – "הלכה למקבלי קצבה קיימים" – אין.

ב.3.ד. פנסיונרים – "בסיסי למקבלי קצבה" – אין.

ב.3.ה. פנסיונרים "הלכה למקבלי קצבה" – אין.

ב.4. פירוט התנועה בעודף

ב.4.א. זכאים קיימים

התשואה בפועל שהושגה בנכסי מקבלי הקצבה היתה גבוהה ב-0.58% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ומנגד היה גידול בהתחייבויות הפנסיוניות של 0.48% כתוצאה מירידה משוקללת בוקטור ריבית ההיוון ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 0.10%. העודף התשואתי נשמר בעתודת מקבלי הקצבה היות ולא חורגת מערך מוחלט של 1% מסך ההתחייבויות.

ב.4.ב. מקבלי קצבה קיימים "בסיסי למקבלי קצבה קיימים"

התשואה בפועל שהושגה בנכסי מקבלי הקצבה היתה גבוהה ב-0.92% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ומנגד היה גידול בהתחייבויות הפנסיוניות של 0.59% כתוצאה מירידה משוקללת בוקטור ריבית ההיוון ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 0.33%. היות ועתודת מקבלי הקצבה חורגת מערך מוחלט של 1% מההתחייבויות, נזקף עודף תשואתי בגובה 0.34% שהתוספת של הפנסיות בגינו בגובה 0.36% תהיה רק החל מפנסיות בגין אפריל 2020 וזאת בהתאם לחוזר 2017-3-3 (ראה סעיף 4 ב.2).

ב.4.ג. מקבלי קצבה קיימים "הלכה למקבלי קצבה קיימים"

התשואה בפועל שהושגה בנכסי מקבלי הקצבה היתה גבוהה ב-0.38% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ומנגד היה גידול בהתחייבויות הפנסיוניות של 0.63% כתוצאה מירידה משוקללת בוקטור ריבית ההיוון ולכן נוצר גירעון תשואתי בגובה 0.25%. הגירעון התשואתי נשמר בעתודת מקבלי הקצבה היות ולא חורגת מערך מוחלט של 1% מסך ההתחייבויות.

ב.4.ד. פנסיונרים – "בסיסי למקבלי קצבה"

התשואה בפועל שהושגה בנכסי הפנסיונרים היתה נמוכה ב-0.15% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ומנגד היה קיטון בהתחייבויות של 0.09% בגין דחיית עדכון הפנסיות במדד לצרכן לאפריל 2020 ולכן נוצר גירעון תשואתי בגובה 0.06%. הגירעון התשואתי נשמר בעתודת מקבלי הקצבה היות ולא חורגת מערך מוחלט של 1% מסך ההתחייבויות.

ב.4.ה. פנסיונרים – "הלכה למקבלי קצבה"

התשואה בפועל שהושגה בנכסי הפנסיונרים היתה נמוכה ב-0.30% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ומנגד היה קיטון בהתחייבויות של 0.09% בגין דחיית עדכון הפנסיות במדד לצרכן לאפריל 2020 ולכן נוצר גירעון תשואתי בגובה 0.21%. הגירעון התשואתי נשמר בעתודת מקבלי הקצבה היות ולא חורגת מערך מוחלט של 1% מסך ההתחייבויות.

5. הערות והבהרות**5.1. בסיסי החישוב –**

החישובים האקטואריים בדוח זה מבוססים על הנחות דמוגרפיות בהתאם לחוזר מעודכן-2017-3-6 "דרך חישוב מאזן אקטוארי ומקדמי תקנון של קרן פנסיה" החל מ 31 לדצמבר 2017.

5.2. הוראות דוח כספי לקרנות פנסיה חדשות –

ב-1 לינואר 2018 נכנסו לתוקף חוזר 2017-3-1 "הוראות לניהול קרן פנסיה חדשה" שמחליף את חוזר 2004-9 וחוזר 2017-3-3 "הוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה חדשות" שמחליף את חוזר 2014-3-1. חוזרים אלו, בשילוב הגדלת שיעור האג"ח המיועד ל-60% לכלל אוכלוסיית מקבלי קצבה בקרן (למעט זכאים קיימים לפנסיה) בהתאם ל"תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה מקיפה), תשע"ז –2017", (להלן: התקנות) החל מה-1 ביולי 2017, מיועדים לפתור את בעיית הגרעון האקטוארי שנוצר בעת פרישת עמיתים לפנסיה זקנה והגרעונות בגין גביית ריסקים בשל פער בין הריבית הגלומה במקדמים לריבית חסרת סיכון בה מחושבת ההתחייבויות.

כל הפרשים החל מינואר 2018 ("פנסיונרים") מנוהלים במסלולי השקעה נפרדים וייעודיים להם, היות וההתחייבות האקטוארית בגין פנסיונרים אלו מחושבת באופן שלא יוצר גרעון ולכן תשואת היעד צריכה להיות בהתאם לריבית הגלומה במקדמים כדי לשמור על יציבות תשלומי הפנסיות. בנוסף, תשלומי הפנסיה לקבוצת הפנסיונרים מוצמדים למדד המחירים לצרכן פעם בשנה בחודש אפריל בגין השנה הקלנדרית שעברה בניגוד לשאר מקבלי הקצבאות שפרשו לפני 2018 שתשלומי הפנסיה שלהם מוצמדים באופן חודשי למדד המחירים לצרכן.

מאחר ועדכון הפנסיות בשל השינוי במדד נערך אחת לשנה בעוד זקיפת המדד להתחייבות לפנסיונרים נעשית מדי רבעון¹, הפער האקטוארי שנוצר נזקף בשלב חישוב העודף (גירעון) תשואתי של הפנסיונרים ולא בשלב הדמוגרפי לכלל הקרן².

5.3. מסד הנתונים –

5.3.1. מקבלי קצבה – על בסיס נתוני פנסיונרים ממחלקת תביעות נכון ל-30 ליוני 2019.

5.3.2. עמיתים – על בסיס מערכת זכויות עמיתים והתאמה לנתונים הכספיים.

5.4. עדכונים צפויים לאחר תאריך המאזן

ב-16 ליולי 2019 פרסמה רשות שוק ההון טיוטת תיקון הוראות החוזר המאוחד הרלוונטיות לעניין מדידת התחייבויות וזאת עקב עדכון מודל שיפורי תמותה בקרנות הפנסיה וחברות הביטוח.

כאשר עדכון מודל שיפור התמותה ייכנס לתוקף הוא צפוי להוביל לשינוי במקדמי ההמרה לפנסיה זקנה (לדוגמה לגבר בן 67 עם 60% קצבה לבן זוג מדובר בעדכון של 0.7% ולאשה 0.4%).

בנוסף, כאשר החוזר ייכנס לתוקף, תהיה השפעה חד פעמית של עדכון הטבלאות שתגדיל את סך ההתחייבויות ותגרום לגרעון דמוגרפי מוערך של כ-0.02% בלבד.

¹ סעיף 9.3(א) חוזר 2017-3-1

² תואם את ההנחה שיצאה מרשות שוק ההון "עדכון מדד בקצבאות הפנסיונרים" מיום 12 לפברואר 2019

6. נספחים סטטיסטיים

בהתאם להנחיית האוצר, הגדרת עמיתים פעילים ומוקפאים בנתונים הסטטיסטיים היא בהתאם לחוזר 2016-9-3 ולא לפי הגדרת התקנון הקיים. במאזן מוצגות שתי קבוצות אלו ביחד ומשתתפות באופן שווה בעודף האקטוארי.

מידע אודות עמיתי הקרן :

סה"כ	נקבה	זכר	מספר עמיתים ליום 30/06/2019	
			<u>עמיתים שאינם מקבלי קצבה</u>	
498,680	297,580	201,100	פעילים ³	
346,207	197,293	148,914	שאינם פעילים	
844,887	494,873	350,014	סה"כ עמיתים שאינם מקבלי קצבה	
			<u>מקבלי קצבה</u>	
38	19	19	זקנה ⁴	זכאים קיימים לפנסיה
55	39	16	שארם	
9	5	4	נכות	
102	63	39	סה"כ זכאים קיימים לפנסיה	
2,954	1,594	1,360	זקנה ⁴	מקבלי קצבה קיימים
2,084	1,196	888	שארם	
1,368	744	624	נכות	
6,406	3,534	2,872	סה"כ מקבלי קצבה קיימים	
1,275	737	538	זקנה ⁴	פנסיונרים
190	112	78	שארם	
584	333	251	נכות	
2,049	1,182	867	סה"כ פנסיונרים	
853,444	499,652	353,792	סה"כ עמיתי הקרן	

³ מספר עמיתים פעילים אינו כולל מקבלי קצבת נכות הנכללים במסגרת מקבלי הקצבה
⁴ כולל שארי זקנה

הצהרה (Certification)

אני, דודי לייזנר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל פנסיה כללית (להלן: "קרן הפנסיה") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2019 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסות בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

22 באוגוסט 2019

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל פנסיה כללית (להלן: "קרן הפנסיה") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2019 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסות בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

22 באוגוסט 2019

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית

בניהול

הראל פנסיה וגמל בע"מ

דוחות כספיים ביניים

ליום

30 ביוני 2019

(בלתי מבוקרים)

תוכן עניינים

2	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
3	דוח על המצב הכספי ביניים
4	דוח הכנסות והוצאות ביניים
5	דוח תנועה בקרן הפנסיה ביניים
6	ביאור 1 - כללי
6	ביאור 2 - מדיניות חשבונאית
7	ביאור 3 - נכסי חוב שאינם סחירים
7	ביאור 4 - התחייבויות למקבלי קצבה
8	ביאור 5 - עודף (גירעון) אקטוארי
9	ביאור 6 - דמי ניהול
10	ביאור 7 - התחייבויות תלויות
10	ביאור 8 - אירועים לאחר תאריך הדיווח

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

**דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
לעמיתים של הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית**

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית (להלן - הקרן) המנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן: החברה המנהלת), הכולל את הדוח על המצב הכספי ביניים ליום 30 ביוני 2019, את דוחות הביניים על הכנסות והוצאות והתנועה בקרן הפנסיה לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה של החברה המנהלת אחראים לעריכה ולהצגה נאותה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות "דיווח כספי לתקופות ביניים", בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן- הנחיות הממונה) ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 ולתקנות שהותקנו מכוחו (להלן התקנות). אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, בהתאם להנחיות הממונה ובהתאם לתקנות.

סומך חייקין
רואי חשבון

22 באוגוסט 2019

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני		
2018	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	ביאור
67,287	47,201	73,631	רכוש שוטף
34,374	24,113	22,508	מזומנים ושווי מזומנים
101,661	71,314	96,139	חייבים ויתרות חובה
380,324	372,883	440,915	השקעות פיננסיות
220,240	205,889	253,225	נכסי חוב סחירים
144,630	127,323	174,230	נכסי חוב שאינם סחירים
169,521	162,200	212,819	מניות
914,715	868,295	1,081,189	השקעות אחרות
			סך כל השקעות פיננסיות
4,384	4,365	4,377	נדל"ן להשקעה
4,849	10,622	4,006	נכסי ביטוח משנה
1,025,609	954,596	1,185,711	סך כל הנכסים
13,187	12,152	6,022	זכאים ויתרות זכות
			התחייבויות פנסיוניות:
321,455	274,756	404,436	התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
592,765	574,365	662,044	התחייבויות לעמיתים מבוטחים
914,220	849,121	1,066,480	התחייבויות לעמיתים שאינם מבוטחים
			סך כל ההתחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
82,726	90,109	85,894	התחייבויות למקבלי קצבה:
15,035	3,781	27,063	התחייבויות למקבלי קצבה קיימים
97,761	93,890	112,957	התחייבויות לפנסיונרים
			סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה
816	(608)	252	עודף (גירעון) אקטוארי:
(375)	41	-	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים
441	(567)	252	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית
1,012,422	942,444	1,179,689	סך כל עודף (גירעון) אקטוארי
1,025,609	954,596	1,185,711	סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות
			סך כל ההתחייבויות

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 22 באוגוסט 2019

רם גבל
סמנכ"ל כספים

דודי לייזנר
מנכ"ל

מישל סיבוני
יו"ר הדירקטוריון

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		ביאור
	2018	2018	2018	2019	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
1,142	232	(87)	599	(562)	הכנסות (הפסדים)
					מזומנים ושווי מזומנים
					מהשקעות:
(3,654)	(1,561)	6,977	(741)	17,732	מנכסי חוב סחירים
1,072	2,377	6,018	2,701	13,612	מנכסי חוב שאינם סחירים
(1,262)	2,922	6,831	(196)	14,350	ממניות
(16,960)	3,568	7,181	2,715	32,189	מהשקעות אחרות
235	21	17	145	97	מנדלי"ן להשקעה
(20,569)	7,327	27,024	4,624	77,980	סך כל ההכנסות, (הפסדים) מהשקעות
580	583	491	588	1,226	הכנסות אחרות
(18,847)	8,142	27,428	5,811	78,644	סך כל ההכנסות (הפסדים)
6,993	1,735	1,811	3,416	3,681	הוצאות
1,235	291	345	575	647	דמי ניהול
276	126	82	143	189	הוצאות ישירות
					מסים
8,504	2,152	2,238	4,134	4,517	סך כל ההוצאות
(27,351)	5,990	25,190	1,677	74,127	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות, לתקופה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019		
	2018	2019	2018	2019	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
859,210	896,947	1,106,707	859,210	1,012,422	סך הנכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לתחילת התקופה
תקבולים:					
216,148	51,384	59,936	99,757	118,827	תקבולים מדמי גמולים
6	-	3	3	6	תקבולים מדמי סליקה
(9,370)	(2,397)	-	(4,400)	-	חלקם של מבטחי משנה בתקבולים מדמי גמולים
206,784	48,987	59,939	95,360	118,833	סך כל התקבולים, נטו
תשלומים:					
תשלומים למקבלי קצבה קיימים					
4,434	1,109	1,231	2,228	2,324	תשלומי פנסיית זקנה
871	158	54	319	133	תשלומי פנסיית נכות
529	134	88	263	220	תשלומי פנסיית שאירים
תשלומים לפנסיונרים					
288	38	122	85	330	תשלומי פנסיית זקנה
101	2	159	2	225	תשלומי פנסיית נכות
45	4	85	4	110	תשלומי פנסיית שאירים
תשלומים אחרים					
8,389	1,722	2,186	5,022	4,478	פדיונות
6,567	1,702	(126)	4,439	(281)	חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות
8,090	1,465	4,051	3,484	8,101	סך כל התשלומים
העברות צבירה לקרן					
3,604	1,161	1,249	1,554	2,064	העברות מחברות ביטוח
27,104	3,256	6,613	15,958	11,565	העברות מקרנות פנסיה חדשות
2,081	480	2,171	800	2,864	העברות מקופות גמל
העברות צבירה מהקרן					
9,111	2,149	6,027	3,932	10,655	העברות לחברות ביטוח
28,459	6,826	9,007	17,697	17,382	העברות לקרנות פנסיה חדשות
13,350	3,937	3,095	7,002	6,048	העברות לקופות גמל
(18,131)	(8,015)	(8,096)	(10,319)	(17,592)	העברות צבירה, נטו
(27,351)	5,990	25,190	1,677	74,127	עודף הכנסות(הפסדים) על הוצאות לתקופה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
1,012,422	942,444	1,179,689	942,444	1,179,689	סך הנכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לסוף התקופה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

ביאור 1 - כללי

- א. הראל פנסיה כללית (להלן - הקרן) הינה קרן פנסיה חדשה כללית כמשמעותה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005.
- הקרן מנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - החברה המנהלת), חברה בבעלות מלאה בעקיפין, של הראל השקעות בבטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.
- ב. דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 30 ביוני 2019, ולתקופות של שישה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך (להלן - הדוחות הכספיים ביניים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים של הקרן ליום 31 בדצמבר 2018 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולביאורים אשר נלוו אליהם (להלן - הדוחות הכספיים השנתיים).
- ג. הדוחות הכספיים ביניים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 22 באוגוסט 2019.
- ד. שיעורי ריבית ששימשו בקביעת שווי הוגן
- השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי גילוי בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי ההיוון מתבססים על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים.
- ה. ביום 1 בינואר 2018 נכנסו לתוקף חוזר 2017-3-1 "הוראות לניהול קרן חדשה" המחליף את חוזר 2004-9, וחוזר 2017-3-3 "הוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה חדשות" המחליף את חוזר 2014-3-1. חוזרים אלו, אמורים לפתור את בעיית הגירעון האקטוארי שנוצר בעת פרישת עמיתים לפנסיות זקנה והגירעונות הדמוגרפיים בגין גביית דמי סיכון, בשל פער בין הריבית הגלומה במקדמים לריבית חסרת סיכון בה מחושבות ההתחייבויות. כל הפרשים החל מינואר 2018 ("פנסיונרים") מנוהלים במסלולי השקעה נפרדים וייעודיים להם היות וההתחייבות האקטוארית בגין פנסיונרים אלו מחושבת באופן שלא יוצר גירעון ולכן תשואת היעד צריכה להיות בהתאם לריבית הגלומה במקדמים כדי לשמור על יציבות תשלומי הפנסיות. בנוסף, תשלומי הפנסיה לפנסיונרים מוצמדים למדד המחירים לצרכן פעם בשנה בחודש אפריל בגין השנה הקלנדרית שעברה בניגוד לשאר מקבלי הקצבאות שפרשו לפני 2018, שתשלומי הפנסיה שלהם מוצמדים באופן חודשי למדד המחירים לצרכן.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

- א. הדוחות הכספיים ביניים ערוכים בהתאם לכללים חשבונאים מקובלים לעריכת דוחות כספיים לתקופות ביניים כפי שנקבעו בתקן חשבונאות מספר 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה - 2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.
- עיקרי המדיניות החשבונאית ושיטות החישוב אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים ביניים עקביים לאלה אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

ב. להלן פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין של הדולר של ארצות הברית

שער החליפין היציג של דולר ארה"ב	המדד הידוע
%	%

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום:

30 ביוני 2019	1.20	(4.86)
30 ביוני 2018	0.90	5.28

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום:

30 ביוני 2019	1.50	(1.82)
30 ביוני 2018	1.20	3.87
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	1.20	8.10

ביאור 3 - נכסי חוב שאינם סחירים

א. נכסי חוב שאינם סחירים נמדדים לפי שווי הוגן בהתאם לציטוט שער המתקבל מהחברה הזוכה במכרז.

ב. הרכב:

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	
2018	2018	2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
18,845	20,054	19,909
2,381	2,879	4,006
1,134	1,124	1,316
197,880	181,832	227,994
<u>220,240</u>	<u>205,889</u>	<u>253,225</u>

נכסי חוב אחרים:

אגרות חוב קונצרניות שאינן ניתנות להמרה
פקדונות בבנקים
הלוואות לעמיתים
הלוואות לאחרים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ביאור 4 - התחייבויות למקבלי קצבה

א. התחייבויות למקבלי קצבה קיימים

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני		
2018	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
66,977	70,595	69,787	התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
4,696	6,133	1,652	התחייבויות לנכים
7,931	8,355	8,435	התחייבויות לשאיירי מבוטח
1,466	2,400	1,417	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
503	1,166	355	התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
490	569	3,929	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
72	-	-	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
591	891	319	עתודה לפנסיונרים
<u>82,726</u>	<u>90,109</u>	<u>85,894</u>	סך ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים

ביאור 4 - התחייבויות למקבלי קצבה (המשך)

ב. התחייבויות לפנסיונרים

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 ביוני		
2018	2018	2019	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
9,583	2,614	16,187		התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
1,041	-	2,946		התחייבויות לנכים
1,500	196	1,722		התחייבויות לשאיירי מבוטח
1,920	326	4,478		התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
863	285	271		התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
280	398	1,425		התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
(152)	(38)	34		עבודה לפנסיונרים
15,035	3,781	27,063		סך ההתחייבויות לפנסיונרים

ביאור 5 - עודף (גירעון) אקטוארי

לשנה שהסתיימה ביום		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום		
31 בדצמבר	31 במרס	30 ביוני	30 ביוני	
2018	2019	2019	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח	
(0.08)	(0.05)	(0.01)	(156)	א. גירעון דמוגרפי עבור כל עמיתי הקרן עודף (גירעון) דמוגרפי למבוטחים במסלולי ביטוח הכוללים כיסויים ביטוחיים למקרי מוות ונכות - מסלולים מקיפים
(0.08)	0.11	0.10	408	ב. עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי קצבה: בסיסי למקבלי קצבה קיימים בסיסי למקבלי קצבה
0.28	-	-	-	
(3.10)	0.67	-	-	

ביאור 6 - דמי ניהול

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	
	2018	2019	2018	2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,642	654	687	1,263	1,376
3,838	967	947	1,915	1,969
6,480	1,621	1,634	3,178	3,345
513	114	177	238	336
6,993	1,735	1,811	3,416	3,681

דמי ניהול מעמיתים שאינם מקבלי קצבה:

דמי ניהול שנגבו מתוך דמי הגמולים
דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים

דמי ניהול ממקבלי קצבה:

דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים

סך הכל הוצאות דמי ניהול

ב. שיעורי דמי ניהול:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	
	2018	2019	2018	2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
%	%	%	%	%
4.00	4.00	4.00	4.00	4.00
1.22	1.25	1.15	1.27	1.15

דמי ניהול מעמיתים שאינם מקבלי קצבה:

דמי ניהול מדמי גמולים:

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין
שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל

דמי ניהול מסך נכסים:

שיעור דמי ניהול שנתיים שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין
שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל (במונחים שנתיים)

דמי ניהול ממקבלי קצבה (*):

שיעור דמי ניהול מנכסים שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין עבור פנסיונרים שפרשו לפני 1 בינואר 2013
שיעור דמי ניהול מנכסים שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין עבור פנסיונרים שפרשו החל מיום 1 בינואר 2013 ואילך
שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל עבור פנסיונרים שפרשו לפני 1 בינואר 2010
שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל עבור פנסיונרים שפרשו החל מיום 1 בינואר 2010 ואילך

(*) ראה סעיף ג. להלן.

ביאור 6 - דמי ניהול (המשך)

ג. דמי הניהול למקבלי קצבה

דמי ניהול למקבלי קצבה אשר החלו לקבל קצבה החל מ-1 בינואר 2013 ואילך, לא יעלו על 0.6% מיתרת התחייבויות הקופה כלפיהם, מקבלי קצבה שהחלו לקבל קצבה לפני 1 בינואר 2013, לא יעלו על 2.0% מיתרת התחייבויות הקופה כלפיהם.

על אף האמור, בהתאם לתקנון הקרן דמי הניהול ממי שהפכו לפנסיונרים החל מחודש ינואר 2010 ואילך ייגבו דמי ניהול שלא יעלו על שיעור של 0.5% בחישוב שנתי מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבות הקרן לכלל הפנסיונרים.

עבור פנסיונרים שפרשו לפני שנת 2010 נגבים דמי ניהול בשיעור של 2% בחישוב שנתי מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבות הקרן לכלל הפנסיונרים.

ביאור 7 - התחייבויות תלויות

לפרטים ועדכונים נוספים אודות התחייבויות תלויות ראה ביאור 10 לדוחות הכספיים ביניים של החברה המנהלת ליום 30 ביוני 2019.

ביאור 8 - אירועים לאחר תאריך הדיווח

ביום 16 ביולי 2019 פרסם הממונה טיוטת חוזר שעניינו תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות-עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח ולקרנות פנסיה, במסגרתה מוצע לעדכן את הנחות ברירת המחל של בסיסן יחשבו חברות הביטוח והחברות המנהלות את מקדמי הקצבה במועד הפרישה בפוליסות ביטוח חיים, את ההתחייבויות בגין פוליסות ביטוח חיים וכן את חישוב המאזן האקטוארי של קרנות הפנסיה. להערכת החברה, השפעתה של טיוטת החוזר על הדוחות הכספיים אינה מהותית.

הראל פנסיה וגמל בע"מ הראל כללית

קרן פנסיה חדשה משלימה

דין וחשבון ומאזן אקטוארי

ליום 30.06.2019

ענת קנטור
אקטוארית ממונה
אוגוסט 2019

תוכן עניינים

3	הצהרת אקטואר	.1
4	מאזן אקטוארי	.2
6	פירוט התחייבות למקבלי קצבה	.3
8	עודף (גירעון) אקטוארי	.4
12	הערות והבהרות	.5
13	נספחים סטטיסטיים	.6

1. הצהרת אקטואר

נתבקשתי על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן "החברה המנהלת") לערוך דין וחשבון אקטוארי של קרן הפנסיה "הראל כללית" ליום 30 ליוני 2019.

החל מאפריל 2017 אני האקטוארית הממונה של הקרן ואני עובדת כאקטוארית בחברה המנהלת של הקרן החל ממרס 2015. אין לי או לקרובי משפחה שלי קשר אחר עם הקרן או החברה המנהלת.

אני מצהירה ומאשרת כי:

1. הדין וחשבון האקטוארי המצורף בזאת נערך ונחתם על ידי.
2. הדין וחשבון האקטוארי נערך בהתאם לאלה:
 - א. הוראות תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד – 1964.
 - ב. הוראות הממונה על שוק ההון, ובכלל זה, מערכת ההנחות שבבסיס הדין וחשבון תואמת להוראות הממונה על שוק ההון לעריכת מאזנים אקטואריים.
 - ג. תקנון הקרן.

והכל כתוקפם למועד הדוח.

3. חוות דעתי:

- א. הנכסים שנצברו, המצוינים בדין וחשבון, רשומים בהתאם לדוח על המצב הכספי בדוחות הכספיים של הקרן למועד הנזכר.
- ב. יתר הנתונים שבדין וחשבון, מעבר לאלה המפורטים בסעיף קטן א, וכן אלה המשמשים כבסיס לחישובים ולהערכות שבדין וחשבון, הומצאו לי על-ידי הנהלת החברה המנהלת של הקרן במתכונת שנדרשה על ידי. כל בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לעריכת הדין וחשבון, ולנתונים שנתקבלו נערכו בדיקות שהניחו את דעתי בדבר סבירות הנתונים וכי ניתן להסתמך עליהם בצורה המספקת לצורך עריכת הדין וחשבון.
- ג. הבדיקות שנעשו באשר לשלמות הנתונים מבוססים על בדיקת סבירותם של הנתונים, לרבות בדיקות הנערכות על-ידי השוואתם לנתוני התקופה אליה מתייחס הדוח ולנתוני תקופות קודמות. אשר על כן, בדיקות אלו לעיתים אינן יכולות לגלות אי-דיוקים או השמטות עקביות או שיטתיות בנתונים. האחריות לאי - דיוקים או השמטות אפשריות מסוג זה אשר אין אפשרות סבירה לגלותם היא של הנהלת החברה המנהלת של הקרן בלבד.

לפי מיטב ידיעתי והערכתי, החישובים וההערכה האקטוארית כפי שהם משתקפים בדין וחשבון המצורף בזאת, מייצגים, בהתאם להנחות שפורטו בדין וחשבון, את היקף ההתחייבויות של הקרן ואת נכסיה ליום 30 ליוני 2019, ותואמים את הוראות הדין הרלוונטיות ואת הוראות הממונה על שוק ההון.

_____	<u>ענת קנטור</u>	<u>אקטואר ממונה</u>	<u>22/08/2019</u>
חתימה	שם האקטואר	תפקיד	תאריך

2. מאזן אקטוארי

הראל כללית - קרן פנסיה משלימה - זכויות צבורות				
מאזן אקטוארי				
30/06/2019				
באלפי ש"ח (דוח נומינלי/לא מתואם)				
ליום	ליום	ליום	ביאור	
<u>31/12/2018</u>	<u>31/03/2019</u>	<u>30/06/2019</u>		
<u>1,025,609</u>	<u>1,112,954</u>	<u>1,185,711</u>		סך נכסים לפי הדוח על המצב הכספי
13,187	6,247	6,022		זכאים ויתרות זכות
				התחייבויות פנסיוניות:
				<u>התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה:</u>
321,455	366,287	404,436		התחייבויות לעמיתים מבוטחים
<u>592,765</u>	<u>634,244</u>	<u>662,044</u>		התחייבויות לעמיתים שאינם מבוטחים
914,220	1,000,531	1,066,480		סך כל ההתחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
				-
				<u>התחייבויות למקבלי קצבה:</u>
82,726	84,708	85,894	א4	התחייבויות למקבלי קצבה קיימים
15,035	21,491	27,063	ב4	התחייבויות לפנסיונרים
<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>		התחייבויות זכאים קיימים
97,761	106,199	112,957		סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה
				עודף (גרעון) אקטוארי
816	(155)	252	א6	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים
<u>(375)</u>	<u>132</u>	<u>0</u>	ב6	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית
441	(23)	252		סך כל עודף (גירעון) אקטוארי
1,012,422	1,106,707	1,179,689		סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות
<u>1,025,609</u>	<u>1,112,954</u>	<u>1,185,711</u>		סך כל ההתחייבויות

להלן ביאור לסעיפי ההתחייבות:

מקבלי קצבה קיימים - פנסיונרים של זקנה, שאירים ונכים שזכאים לקצבה עד 31/12/2017.

פנסיונרים – פנסיונרים של זקנה, שאירים ונכים שזכאים לקצבה החל מ- 1/1/2018.

התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה (לפני חלוקת עודף רבעון אחרון) – סכום הצבירה למועד המאזן שהצטבר בגין העמיתים המבוטחים (רכשו מסלולי ביטוח) ושאינם מבוטחים ("מסלול יסודי").

עודף (גירעון) אקטוארי – עודף או גירעון לרבעון האחרון בלבד שנכון לתאריך הדוח טרם חולק או נזקף לעמיתי הקרן. עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים מחולק לכלל עמיתי הקרן מדי רבעון ועודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית נזקף למקבלי הקצבה בקרן כל רבעון ומחולק בפועל פעם בשנה.

3. פירוט התחייבות למקבלי קצבה

א. התחייבות עבור מקבלי קצבה קיימים

ליים	ליים	ליים	באלפי ₪
31/12/2018	31/03/2019	30/06/2019	
66,977	68,929	69,787	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
4,696	5,390	1,652	התחייבויות לנכים
7,931	8,282	8,435	התחייבויות לשארי מבוטח
1,466	1,185	1,417	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
503	353	355	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
490	129	3,929	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
72	0	0	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
591	440	319	עתודה למקבלי קצבה קיימים
82,726	84,708	85,894	סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים - כללי
64	(29)	2	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
0	0	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
4,365	4,526	4,686	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.56%	0.55%	0.56%	דמי ניהול

ב. התחייבות עבור פנסיונרים

ליים	ליים	ליים	באלפי ₪
31/12/2018	31/03/2019	30/06/2019	
9,583	12,866	16,187	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
1,041	1,294	2,946	התחייבויות לנכים
1,500	1,537	1,722	התחייבויות לשארי מבוטח
1,920	5,051	4,478	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
863	272	271	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
280	258	1,425	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
(152)	213	34	עתודה לפנסיונרים
15,035	21,491	27,063	סך כל ההתחייבויות לפנסיונרים - כללי
12	(2)	6	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
(375)	132	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
833	1,164	1,409	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.50%	0.50%	0.50%	דמי ניהול

להלן ביאור לסעיפי ההתחייבות:

התחייבויות לזקנה ושאר זקנה - התחייבויות בגין קצבאות זקנה ולשאר זקנה פוטנציאליים של פנסיונרים של זקנה וכן התחייבויות בגין קצבאות עבור שארי פנסיונרים של זקנה שנפטרו.

התחייבויות לנכים - התחייבויות בגין קצבאות נכים עד לגיל פרישה, כולל הפקדות פנסיוניות בגין תקופת הנכות (שחרור מפרמיה) והתחייבות לשאר פוטנציאליים של נכים.

התחייבויות לשארי מבוטח - התחייבויות בגין קצבאות לשאר (בני זוג ויתומים) של עמיתים פעילים, עמיתים לא פעילים ונכים שנפטרו עם שאירים.

התחייבויות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) - התחייבויות בגין תביעות שאירים ונכות שאירעו אך טרם דווחו לחברה עד תאריך הדוח. התחייבות לשארי נכים נרשמה תחת IBNR לשארי מבוטח.

התחייבויות עבור תביעות תלויות - התחייבויות בגין תביעות שאירים ונכות שדווחו לחברה עד תאריך הדוח וטרם אושרו ובנוסף תביעות נכות בהפסקת תשלום עם הסתברות לחזרה לתשלום. התחייבות לשארי נכים נרשמה תחת תביעות תלויות לשארי מבוטח

עתודה לפנסיונרים/מקבלי קצבה קיימים - עתודה בגין שינויים בתשואה על נכסי הקרן המשמשים לכיסוי התחייבויות הקרן כלפי מקבלי הקצבה ובגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון. גובה העתודה יהיה עד 1% בערך מוחלט מסך ההתחייבויות. כל חריגה מעבר ל-1% בערך מוחלט, תיזקף באמצעות עודף או גירעון תשואתי למקבלי הקצבה.

4. עודף (גירעון) אקטוארי

א.1. פירוט הגורמים לעודף (גירעון) דמוגרפי לכלל עמיתי הקרן

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום		העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח	
	31/12/2018	31/03/2019		
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
0.03	(0.02)	(0.02)	(240)	ב. מקרי מוות – פנסיית זקנה ושאימים
0.00				ז. פרישות במהלך השנה
0.00	0.00	0.00	0	ח. שינויים בשיטות והנחות
0.00	0.00	0.00	0	ט. שינויים בתקנון הקרן
(0.11)	(0.04)	0.01	84	י. סך הגורמים האחרים
(0.08)	(0.05)	(0.01)	(156)	סה"כ עודף (גירעון) הנובע מהגורמים המפורטים לעיל

א.2. פירוט הגורמים לעודף (גירעון) דמוגרפי לעמיתים במסלולי ביטוח

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום		העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח	
	31/12/2018	31/03/2019		
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
0.74	0.42	0.20	873	א. מקרי מוות – מבוטחים
(0.05)	0.01	0.01	47	ג. מקרי מוות – נכים
(0.37)	(0.52)	(0.02)	(73)	ד. יציאה לנכות
0.57	0.24	(0.07)	(313)	ה. חזרה מנכות
(0.83)	(0.04)	(0.03)	(126)	ו. ביטוח משנה
0.00	0.00	0.00	0	ח. שינויים בשיטות והנחות
0.00	0.00	0.00	0	ט. שינויים בתקנון הקרן
(0.14)	0.00	0.00	0	י. סך הגורמים האחרים
(0.08)	0.11	0.10	408	סה"כ עודף (גירעון) הנובע מהגורמים המפורטים לעיל

- א.3. עודף (גירעון) דמוגרפי לכלל עמיתי הקרן (מסלול "יסוד" + מסלול מקיף) – סך הגירעון המצטבר לרבעון המסתיים ב-30 ליוני 2019 הוא בגובה 156 אלף ש"ח ומהווה גירעון של 0.013% מההתחייבויות הצבורות לאותו תאריך.
- א.4. עודף (גירעון) דמוגרפי לעמיתי הקרן המבוטחים במסלולי ביטוח ("מסלול מקיף") – סך העודף המצטבר הנוסף לרבעון המסתיים ב-30 ליוני 2019 הוא בגובה 408 אלף ש"ח ומהווה עודף של 0.095% מההתחייבויות הצבורות לאותו תאריך במסלול המקיף.
- א.5. לפי חוזר 3-3-2017 הקרן מעדכנת את היתרות הצבורות של העמיתים והפנסיות מדי רבעון בהתאם לעודף (גירעון) שנבע באותו רבעון.

איזון דמוגרפי נדרש בגין הרבעון הנוכחי :

עמיתי הקרן מסלול יסוד - הפחתה של 0.013% ליתרות הצבורות.
עמיתי הקרן מסלול מקיף - תוספת של 0.082% ליתרות הצבורות.
מקבלי קצבאות מסלול יסוד - הפחתה של 0.013% לפנסיה.
מקבלי קצבאות מסלול מקיף¹ - תוספת של 0.082% לפנסיה.

א.6. **פירוט שינויים מהותיים בדוח –**

חישוב העודף (גירעון) דמוגרפי מתבצע מדי רבעון, דוח התנועה מוצג לפי צפי על בסיס הנחות שהיו בתוקף במאזן הרבעוני הקודם, כאשר כל שינוי שנבע משינויי הנחות שהיו במהלך הרבעון, יבוא לידי ביטוי בסעיף ח' בטבלה לעיל.

ברבעון זה קיים עודף בגובה 0.20% הנובע מסעיף מקרי מוות של מבוטחים שמתקזז עם גירעון בגובה 0.09% מסעיפי הנכות.

ביטוח משנה – קיים גירעון של 0.03% כנגד הקטנת IBNR ותשלום תביעות נכות מלפני 2018 שנכללים בהסכם ביטוח משנה שהיה בתוקף עד סוף 2018.

¹ מקבלי קצבה של נכות ושאר פעיל

1.ב. פירוט בדבר עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי קצבה והתנועה בעתודה

למקבלי קצבה קיימים – בסיסי למקבלי קצבה

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום			העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2018	31/03/2019	30/06/2019	
	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪ אחוזים	
0.54	0.72	0.52	440	עתודה למקבלי קצבה קיימים לתחילת התקופה
0.00	0.00	0.00	0	גורמים אחרים
(3.24)	4.57	1.39	1,188	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת שיעור תשואת הנכסים הצפויה במהלך התקופה
3.64	(4.75)	(1.53)	(1,309)	עודף (גרעון) בגין שינויים בריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
(0.27)	0.00	0.00	0	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
0.72	0.52	0.37	319	עתודה למקבלי קצבה קיימים לסוף התקופה
0.28	0.00	0.00		עודף (גרעון) למעד החלוקה

לפנסיונרים – בסיסי למקבלי קצבה

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום			העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2018	31/03/2019	30/06/2019	
	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪ אחוזים	
0.00	(1.00)	1.00	213	עתודה לפנסיונרים לתחילת התקופה
0.00	0.00	0.00	0	גורמים אחרים
(5.00)	2.36	(0.71)	(193)	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת הריבית במקדם במהלך התקופה
0.05	(0.02)	0.05	14	עודף (גרעון) בגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
3.06	(0.63)	0.00	0	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
(1.00)	1.00	0.13	34	עתודה לפנסיונרים לסוף התקופה
(3.10)	0.67	0.00		עודף (גרעון) למעד החלוקה

2. ב. החל מינואר 2018, בהתאם לחוזר 3-3-2017, נספח 2, סעיף ד.1.ג, העודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי הקצבה, מחושב ונזקף מדי רבעון באמצעות התאמת ההתחייבויות. על אף האמור, עדכון הפנסיות בגין עודף תשואתי 2019 ייעשה רק החל מתשלום הפנסיה בגין אפריל 2020, כלומר בפנסיה המשולמת ב-1 למאי 2020.
- אחוז העודף (גירעון) שיחולק בפועל (מורכב מהכפלה של ארבעה רבעונים) ישתנה בהתאם למועד הפרישה ברבעון הרלוונטי במהלך השנה.
3. ב. להלן העדכונים של עודף (גירעון) תשואתי בגין הרבעון הנוכחי שייעשו בתשלום הפנסיה בגין אפריל 2020:
- ב.3. א. פנסיונרים – "בסיסי למקבלי קצבה" – אין
- ב.3. ב. מקבלי קצבה קיימים – "בסיסי למקבלי קצבה קיימים" - אין
- ב.4. פירוט התנועה בעודף
- ב.4. א. מקבלי קצבה קיימים "בסיסי למקבלי קצבה קיימים"
- התשואה בפועל שהושגה בנכסי מקבלי הקצבה היתה גבוהה ב-1.39% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ומנגד היה גידול בהתחייבויות של 1.53% כתוצאה מירידה משוקללת בוקטור ריבית ההיוון ולכן נוצר גירעון תשואתי בגובה 0.14%. הגירעון התשואתי נשמר בעתודת מקבלי הקצבה היות ולא חרגה מערך מוחלט של 1% מסך ההתחייבויות.
- ב.4. ב. פנסיונרים – "בסיסי למקבלי קצבה"
- התשואה בפועל שהושגה בנכסי הפנסיונרים היתה נמוכה ב-0.71% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ומנגד היה קיטון בהתחייבויות של 0.05% בגין דחיית עדכון הפנסיות במדד לצרכן לאפריל 2020 ולכן נוצר גירעון תשואתי בגובה 0.66%. הגירעון התשואתי נשמר בעתודת מקבלי הקצבה היות ולא חרגה מערך מוחלט של 1% מסך ההתחייבויות.

5. הערות והבהרות**5.1. בסיסי החישוב –**

החישובים האקטואריים בדוח זה מבוססים על הנחות דמוגרפיות בהתאם לחוזר מעודכן דרך חישוב מאזן אקטוארי ומקדמי תקנון של קרן פנסיה" (6-3-2017) החל מ 31 לדצמבר 2017.

5.2. הוראות דוח כספי לקרנות פנסיה חדשות –

ב-1 לינואר 2018 נכנסו לתוקף חוזר 1-3-2017 "הוראות לניהול קרן פנסיה חדשה" שמחליף את חוזר 9-2004 וחוזר 3-3-2017 "הוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה חדשות" שמחליף את חוזר 1-3-2014. חוזרים אלו מיועדים לפתור את בעיית הגרעון האקטוארי שנוצר בעת פרישת עמיתים לפנסיית זקנה והגרעונות בגין גביית ריסקים בשל פער בין הריבית הגלומה במקדמים לריבית חסרת סיכון בה מחושבת ההתחייבויות.

כל הפורשים החל מינואר 2018 ("פנסיונרים") מנוהלים במסלול השקעה נפרד וייעודי להם, היות וההתחייבות האקטוארית בגין פנסיונרים אלו מחושבת באופן שלא יוצר גרעון ולכן תשואת היעד צריכה להיות בהתאם לריבית הגלומה במקדמים כדי לשמור על יציבות תשלומי הפנסיות. בנוסף, תשלומי הפנסיה לקבוצת הפנסיונרים מוצמדים למדד המחירים לצרכן פעם בשנה בחודש אפריל בגין השנה הקלנדרית שעברה בניגוד לשאר מקבלי הקצבאות שפרשו לפני 2018 שתשלומי הפנסיה שלהם מוצמדים באופן חודשי למדד המחירים לצרכן.

מאחר ועדכון הפנסיות בשל השינוי במדד נערך אחת לשנה בעוד זקיפת המדד להתחייבות לפנסיונרים נעשית מדי רבעון², הפער האקטוארי שנוצר נזקף בשלב חישוב העודף (גירעון) תשואתם של הפנסיונרים ולא בשלב הדמוגרפי לכלל הקרן³.

5.3. מסד הנתונים –

5.3.1. מקבלי קצבה – על בסיס נתוני פנסיונרים ממחלקת תביעות נכון ל-30 ליוני 2019.

5.3.2. עמיתים – על בסיס מערכת זכויות עמיתים והתאמה לנתונים הכספיים.

5.4. עדכונים צפויים לאחר תאריך המאזן

5.4.1. ב-16 יולי 2019 פרסמה רשות שוק ההון טיוטת תיקון הוראות החוזר המאוחד הרלוונטיות לעניין מדידת התחייבויות וזאת עקב עדכון מודל שיפורי תמותה בקנות הפנסיה וחברות הביטוח.

5.4.2. כאשר עדכון מודל שיפור התמותה ייכנס לתוקף הוא צפוי להוביל לשינוי במקדמי ההמרה לפנסיית זקנה (לדוגמא לגבר בן 67 עם 60% קצבה לבן זוג מדובר בעדכון של 0.7% ולאשה 0.4%).

5.4.3. בנוסף, כאשר החוזר ייכנס לתוקף, תהיה השפעה חד פעמית של עדכון הטבלאות שתגדיל את סך ההתחייבויות ותגרום לגרעון דמוגרפי מוערך של כ-0.15%.

² סעיף 9.3(א) חוזר 1-3-2017

³ תואם את ההנחה שיצאה מרשות שוק ההון "עדכון מדד בקצבאות הפנסיונרים" מיום 12 לפברואר 2019

6. נספחים סטטיסטיים

מידע אודות עמיתי הקרן:

סה"כ	נקבה	זכר	מספר עמיתים ליום 30/06/2019	
			<u>עמיתים שאינם מקבלי קצבה</u>	
19,619	5,666	13,953	מבוטחים ⁴	
20,581	8,665	11,916	שאינם מבוטחים	
40,200	14,331	25,869	סה"כ עמיתים שאינם מקבלי קצבה	
			<u>מקבלי קצבה</u>	
313	151	162	זקנה ⁵	מקבלי קצבה קיימים
43	27	16	שארים	
5	2	3	נכות	
361	180	181	סה"כ מקבלי קצבה קיימים	
162	77	85	זקנה ⁵	פנסיונרים
60	38	22	שארים	
8	2	6	נכות	
230	117	113	סה"כ פנסיונרים	
40,791	14,628	26,163	סה"כ עמיתי הקרן	

⁴ מספר עמיתים פעילים אינו כולל מקבלי קצבת נכות הנכללים במסגרת מקבלי קצבה

⁵ כולל שארי זקנה